

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KRAJČEVA ULICA 27, 8. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izbija vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inostranstvo 10 L.

EKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Slovenski Narod in vseh njegovih izdankah
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Kr. Mornarica vdrla v nepremagljivo luko Malte Drzen podvig Kr. Mornarice — Brezuspešni napadi pri Tobruku — Živahno udejstvovanje letalstva

Glavni Stan Oboroženih Sil je objavil 27. t. m. naslednje 418. vojno poročilo: V letalskih spopadih v ozračju nad Malto so bila večerja sestreljena 4 sovražna letala. Dva naša lovca se nista vrnila, eden izmed pilotov se je rešil. V noči na 27. je bilo pomorsko oporišče v La Valetti znova bombardirano.

V severni Afriki se je na odseku pri Tobruku izjavil poskusni sovražni napad. Ena angleška ladja, ki je bila zasidrana v luki, je bila ponovno zadeta od granat nemškega topništva. Na fronti pri Solumu ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

V noči na 26. so angleška letala napadla Bengazi.

Vzhodni Afriki je sovražnik znova skušal prisiliti k predaji posadko v Uolkefutu, ki jo oblega že sto dni. Naše čete so odgovorile z orožjem in drzinim izpadom.

V bližini Trapania je neko angleško letalo metalo iz zelo velike višine rušilne bombe in zažigalne ploščice. Nastali so požari, ki pa so bili takoj omejeni.

Vdor v pomorsko oporišče na Malti

Glavni Stan Oboroženih Sil je dne 26. objavil naslednje 417. posebno vojno poročilo:

To noč je skupina napadalnih čolnov Kr. Mornarice s pogumom, ki mu ni primere, vdrla v nadvse utrjeno pomorsko oporišče na Malti. Majhne ladje, ki so jih pripeljale v neposredno bližino luke, so sporečile, da je prodor skozi vhod v luko popolnoma uspel kljub hudemu navzkrižnemu ognju sovražnega topništva in strojnice, do katerega je prišlo sprčo alarma, ki je nastal, ko je neki žaromet slučajno odkril čoln. Čolni so bili zaman ob-

streljavani. V luki je bilo kmalu nato opaziti 8 ogromnih eksplozij, sprčo katerih so šinili v zrak veliki plameni. Na ta način je bil podan neovržen dokaz, da je bil drzno tvegani prodor v veliko sovražno oporišče docela uspešen, za kar gre zasluga neustrašni veri italijanskih mornarjev.

Zavrneni izpadi pri Tobruku
Na bojišču, 28. jul. s. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Na fronti pri Tobruku se nadaljujejo spopadi med patrolami z ugodnimi uspehi za italijansko-nemške čete. V noči na 25. julij so skušale močne angleške patrole presenetiti naše postojanke, pa so bile takoj opazene in pogane v beg. Naše izvidniške patrole so jih zasledovale, toda sovražniku se je v temi posrečilo uiti, vendar je moral pustiti na bojišču nekaj ranjenecov in mrtevcev, avtomatskega orožja in municije. Dognano je, da je imel sovražnik pri tem izjavojenem poskusu hude izgube. Tudi v noči na 26. julij so skušale sovražne patrole približati se našim prvim črtam, toda naši vojaki so jih takoj opazili ter jih prisilili, da so se umaknile v svoje postojanke. Naše čete bde noč in dan, sledijo vsakemu pokretu sovražnika ter zatro v kaš neusmiljeno vsako sovražno ofenzivno akcijo. Angleška propaganda se nesramno diči z izmišljenimi uspehi, ki obstajajo edinele v bolni domišljiji in v željah angleških glav. Tudi radio v Kajru je te dni smatral za potrebno poudariti angleško potrditev, ko je poročal, da so angleške patrole v eni izmed zadnjih noči prodrele okoli tri milje daleč v italijansko-nemški obroč pri Tobruku. Toda ta nesramna trditve je prav tako izmišljena, kakor je bila docela izmišljena slična trditve pred dobrim tednom. Enkrat

za vselej izjavljamo, da sovražnik naših postojank okoli Tobruka ni nikoli napadel in da so z vsakim dnem močnejše in trdnjše. Naš trden obroč ne dovoljuje sovražniku nobenega uspeha in povzroča, da postaja položaj Angležev vedno bolj težak in usoden.

Letalski spopadi ob Malti

Operativsko področje, 28. jul. s. Posebni poročevalec agencije Stefani javlja: V rano jutro 26. julija je manjša skupina naših lovskih letal v bližini otoka Malte opazila močno streljanje iz topov in strojnice na edince naše vojne mornarice, ki so se vračale od legendarne akcije. Kmalu nato so se naši lovci srečali s sovražnimi letali, ki so skušala napasti naše edince. Naši lovci so kljub sovražni premoči takoj posegli v boj. V ostri borbi sta bili dve sovražni letali brez dvoma sestreljeni, dve drugi pa zadeti in hudo poškodovani. Naša letala so prestregla skupino sovražnikovih dvomotornikov tipa Bristol-Blenheim. Po kratkem boju je bilo eno sovražno letalo sestreljeno, druga pa so ušla našemu zasledovanju. V več bojih tega dne je bilo skupno sestreljenih šest sovražnih letal. V noči na 27. julij so naši bombniki nadaljevali z uspešnimi napadi na pomorsko oporišče v La Valetti na otoku Malti. Na pristanišče napravili in na ladje so bile vržene bombe srednjega in težkega kalibra. Naši piloti so videli silne eksplozije in dva velika požara v luki. Sovražnik je razvil močno protiletalsko obrambo.

Napad na egiptsko letališče

Berlin, 28. jul. s. Na sredozemski fronti so nemška bojna letala ponovno napadla letališče Izmailia v Egiptu. Podrobnosti še niso znane.

Drugi obisk Vis. Komisarja Eksc. Graziolia na Dolenjskem

Obiskal je Veliko in Malo Loko ter samostan v Stični —
Povsod mu je bil prirejen navdušen sprejem

Ljubljana, 28. jul. s. Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino Eksc. Emilio Grazioli je obiskal večeraj nekaj občin na Dolenjskem. Na njegovem inspekcijskem potovanju, ki je bilo, kakor običajno, pazljivo in natančno, so ga spremljali namestnik zveznega poveljnika Centurio Gattis, poljedelski izvedenec dr. Moseli in nekateri funkcionarji komisariata.

Prva postaja je bila v prijazni občini Velika Loka, kjer so sprejeli Eksc. Graziolia župan, vse delovno kmečko prebivalstvo in šolska mladina. Visoki Komisar se je na trgu, ki je bil ves v zastavah, razgovarjal z raznimi prebivalci ter se zanimal za njihove življenjske pogoje in delo.

Druga postaja je bila takoj nato v naslednjem kmečkem središču v Mali Loki. Pred poslopjem pokrajinske poljedelske šole, ki se more primerjati z našimi šolami za domače gospodarstvo, so ga pričakovali gojenke, sestre in župan, ki so ga toplo pozdravili ter mu izrazili hvalečnost prebivalstva za dobroto, ki mu jih izkazuje

fašistični režim. Eksc. Grazioli se je zahvalil ter zagotovil svojo nezmanjšano skrb za vsa poljedelska vprašanja. Nato je Visoki Komisar posetil veličastno šolsko poslopje, kjer obiskujejo bodoče gospodinje tečaje, ki jih bodo usposobile za najboljše oskrbnice. Ogledal si je tudi racionalne hleve z govejo živino in del vzornega posestva, ki meri nad sto hektarjev.

Eksc. Grazioli je nato nadaljeval pot v skoraj tisočletni samostan v Stični, ki je bil v srednjem veku trdnjava v bojih zoper Turke. Med potjo se je ustavil in pregledal oddelek črnih srajc, ki jih je pozdravil. V samostanu, kjer živi 22 očetov 34 bratov, ga je sprejel opat, ki mu je izrazil prisrčno dobrodoščico ter hvalečnost menihov fašistični vladi, njihovi skrbni pokroviteljici. Visoki Komisar se je zahvalil za pozdrav, kakor je obiskal cerkev, ki je ena izmed najlepših v Sloveniji. V cerkvi se je zanimal za freske na stropnih zidovih ter je nato posetil mlekarino, kjer se proizvaja čist sir, mesarino in vinogradniški oddelek. Po tem obisku se je Visoki Komisar vrnil v Ljubljano.

Zmaga, ki je na pohodu

Nemške armade morajo opraviti na vzhodu neprimerno težavnejše delo, nego na zapadu — Bojišče je šestkrat obširnejše

Berlin, 28. julija. s. Angleški in severno-ameriški komentatorji se ob pričetku petega tedna vojne proti Rusiji spominjajo petega tedna vojne na zapadu, ko je odpor Weygandove črte v splošnem vzbujal toliko varljivih upov pri vseh sovražnikih osi. To pot je delo, ki ga morajo opraviti nemške in evropske armade, neprimerno težavnejše, kakor je bilo v pohodu na zapadu, ker je bojišče šestkrat obširnejše in mnogo večja je tudi množina sovražnega orožja, ki ga je treba uničiti. Razen tega se nahajajo v številnih »žepih« čete, ki niso individualno gibljive in ki izpolnjujejo okrutne ukaze Moskve, da se morajo za vsako ceno upirati, četudi se odpor konča z nepotrebnimi žrtvami. Ko so nemška poročila neznanila, da bodo v kratkem doseženi uspehi velikega pomena, se je javnost ponovno prepričala o pravilnosti vojaškega pravila, da ne odloča število dnevoj za dosego rešne zmage, temveč odloča razumno in potrpežljivo pripravljeno in izvedeno sistematično uničevanje sovražne vojske. O pravem času bodo objavljene številke o ujetnikih in o vojnem plenu v prvih štirih tednih, ki bodo pokazale, kako važno delo je bilo opravljeno doslej. Teden za tednom so nemško-evropske armade polagale temelj za zmago, ki bo veljala v zgodovini za največjo zmago vseh časov.

Kriza na Pacifiku

V japonskih in ameriških krogih sicer trenutno še ne računajo z izbruhom vojne, vendar pa je položaj skrajno napet

New York, 28. jul. d. Po informacijah, ki jih objavljajo sročni ameriški listi iz Manille na Filipinskih otokih, smatrajo v tamkajšnjih običajno dobro informiranih ameriških in japonskih krogih, da ni posebno verjetno, ki sta ga proglasila tako japonska kakor ameriška vlada, dovedo do izbruha sovražnosti med Ameriko in Japonsko. Ne glede na to pa pristojni krogi v Manilli označujejo nastali položaj za skrajno kočljiv in naglašajo, da je na Pacifiku izbruhnila kriza, kakršne na tem področju že 10 let ni bilo.

Tokio, 28. jul. s. Po vesteh japonskega časopisja je japonska vlada sporazumom z mandžursko in nankiško vlado nemudoma izdala protikupe kot odgovor na zaporo japonskih dobroimetij v Zedinjenih državah in Angliji.

Kronski svet v Tokiju

Tokio, 28. jul. s. Danes se sestane kronski svet, ki bo razpravljal o francosko-japonskem sporazumu. Vlado bodo zastopali ministrski predsednik Konoje, zunanji minister Tojoda, vojni in mornariški ministri. Popoldne bo kronski svet v navzočnosti cesarja ratificiral sporazum.

Komplicacije

tudi z Nizozemsko Indijo

Tokio, 28. jul. s. Agencija Domej poroča iz Batavije, da je tamonjni tisk zelo v skrbeh zaradi razvoja mednarodnega položaja in predvideva resne komplikacije tudi za Nizozemsko Indijo.

Japonska politika

se ne bo spremenila

Rim, 28. julija. s. Pod naslovom »Japonski pohod« pišejo »Times« v svojem uvodniku: Edino, kar je resnično jasno v zvezi z dogodki na Daljnem Vzhodu, je to, da nedavne spremembe v japonski vladi ne dopuščajo nobene spremembe japonske zunanje politike.

Teror USA v Južni Ameriki

Berlin, 28. jul. s. Tukajšnji politični krogi kažejo veliko zanimanje za razvoj odnosov med Zedinjenimi in južnoameriški državami. Vobče obeležujejo poslednje dogodke kot frontalni napad Zedinjenih držav proti Južni Ameriki. Jasno je, pravijo omenjeni krogi, da je prešla ofenziva severnoameriškega imperializma v novo fazo in da ni mogoče napovedati, kako se bo razvijala. Značilen pa je zanjo teroristični pritisk, ki ga Zedinjene države izvajajo na posamezne južno-ameriške države in še posebej na posamezna ameriška podjetja. S takimi sistemi si hočejo Zedinjene države politično in gospodarsko udnjati vso Južno Ameriko, ki naj bi služila njihovim političnim in gospodarskim interesom. S takimi sistemi si hočejo Zedinjene države politično mahinacije, so odgovorni politiki Zedinjenih držav pripisali silama osi in Japonski najfantastičnejše napadalne načrte, s katerimi naj bi bile južno-ameriške države že ogrožene.

Tako so Zedinjene države dosegle, da so pregnale iz Bolivije nemškega diplomatskega zastopnika Wendlerja, ki je moral zapustiti deželo v 24 urah. Nemški poslanik je zaman zahteval pojasnila. Šele pozneje je bila objavljena nekaka motivacija, ki je plod bujne fantazije. Tudi primer, da so Zedinjene države dosegle, da so pregnale iz Bolivije nemškega diplomatskega zastopnika Wendlerja, ki je moral zapustiti deželo v 24 urah. Nemški poslanik je zaman zahteval pojasnila. Šele pozneje je bila objavljena nekaka motivacija, ki je plod bujne fantazije. Tudi primer,

Bivši rumunski kralj v Mehiki

New York, 28. jul. d. Kakor poročajo iz Havane na Kubi, sta bivši rumunski kralj Karol in gospa Lupescu odpotovata iz Havane proti mehiški luki Vera Cruz. Kakor se doznava, namerava bivši kralj Karol ostati v Mehiki kake dva meseca.

Uničevalne borbe na vzhodni fronti

Po ofenzivnih operacijah prvih tednov se sedaj nadaljuje čiščenje zaledja in uničevanje obkoljenih in odrezanih formacij — Vojni plen in število ujetnikov stalno narašča

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 27. julija. d. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Na vsej vzhodni fronti se operacije z uspehom nadaljujejo.

Vojna letala so v pretekli noči z dobrim uspehom napadla prometne naprave in oskrbovalne ustanove v Moskvi.

Berlin, 28. julija. s. Za spopolnitev dnevnega poročila nemškega vrhovnega poveljstva doznava DNB iz kompetentnih vojaških krogov, da so se na vsej vzhodni fronti operacije proti boljševiškim silam nadaljevale z uspehom. Za hrbtom sovražnika, ki se umika, je nemško letalstvo nadaljevalo svoje delo uničevanja železniškega omrežja. Glavno mesto Moskva je bilo v teku noči z uspehom napadeno.

Berlin, 28. jul. s. Kakor javlja Nemški poročevalski urad, je v bojih pri Smolensku 25. in 26. t. m. ena sama nemška divizija zajela 62 sovjetskih topov vseh kalibrov. Pri Mogilevu je bil zadnji odpor sovjetskih čet strti z velikimi izgubami za boljševike. Dve sovjetski diviziji sta bili popolnoma uničeni. Število ujetnikov je naraslo na 23 tisoč. Nemci so dalje zajeli 161 topov, 80 protitankovskih topov in 750 motornih vozil. Nemško letalstvo je ponovno napadlo vojaške objekte in vojnogospodarske zavode v Moskvi, kjer so bila povzročena težka razdejavanja na železnica, mostovih, skladiščih in drugih vojaških napravah. Vrhnen je bilo nad 100.000 kg eksplozivnih in več tisoč zažigalnih bomb. Vsa nemška letala so se vrnila na svoja odhodna oporišča.

Berlin, 28. julija. s. Po poročilu neke obveščevalne čete se doznava, da je bila sestreljena v teku noči od sobote na nedeljo angleška letala trdnjava, ki je bila v majhni skupini bombnikov. Nemška protiletalska obramba je bila tako učinkovita, da Angleži niso utegnili odvreči niti ene bombe. Velikansko letalo, ki je bilo zadeto v polno, se je vnelo in je strmoglavilo na tla. Protiletalska obramba dokazuje zaključuje poročilo, da so znane letelce trdnjave predvsem sredstvo za propagando in rekamo, ne pa orožje, ki lahko ogroža katerikoli vojaški objekt iz strateških višin.

Bukarešta, 28. jul. d. Rumunske čete so pretekli teden dosegle stare rumunsko-sovjetske meje, ki so obstajale do lani. Tudi očistevalne akcije v Besarabiji proti zadnjim ostankom sovjetske vojske so neposredno pred zaključkom.

Pritisk na Leningrad

Helsinki, 28. julija. s. Po vesteh s fronte naj bi nemške motorizirane sile že obkrožile Leningrad in prodrele proti južnim obrobjem Ladoškega jezera ter odrezale najvažnejše železniške zveze za oskrbovanje proti Moskvi in Volodgi. Na ta način bi bilo sovjetom onemogočeno poslati ojačenja in tudi izprazniti Leningrada pred prihodom nemških čet.

Berlin, 28. julija. s. Dne 26. julija so nemške mobilizirane izvidniške ujele sovražno okopno kolono na eni izmed glavnih cest, ki vodijo v Leningrad in ob tej priliki so našli dnevnik nekega sovjetskega divizijskega poveljnika. V poročilu o vojaškem položaju dne 25. julija javlja med drugim: Nemci nas imajo že nekaj dni v kleščah. Njih topništvo obstreljuje sistematično na-

še položaje in nas sili k umiku. Eden izmed naših bataljonov, ki je opravljal utrdbena dela, je bil popolnoma uničen. Ni nobene vesti že več dni o polku Niglinova. Na vsem odseku fronte ni več telefona in zvez. Pri manjkajočih tudi tankov in zaradi tega ni mogoče misliti na umik. Kar je bilo na razpolago oklopnih oddelkov, so bili popolnoma nezadostni. Tako sem poslal večeraj jutrajši oddetek težkih tankov proti Volosavi, toda posadka je najbrže izgubila orientacijo. Namesto, da bi se odpravila proti jugozapadu, je odšla proti vzhodu, 10 km daleč od naših črt, kjer je zaslila v močvirja.

Helsinki, 28. jul. d. Kakor javljajo finske informacije, je poveljnik leningraškega vojnega okrožja naslovil v petek na delavce v Leningradu apel, v katerem jih je pozval, naj z vsemi sredstvi delajo na to, da branijo pridobitve sovjetske revolucije. Nadalje je sporočil poveljnik, da se namerava sovjetska vojska pred Leningradom umakniti na nove obrambne postojanke.

Boji okrog Smolenska

Berlin, 28. julija. s. DNB poroča, da so nemški pehotni oddelki uničili v teku 26. julija 12 sovjetskih protitankovskih topov in pet težkih tankov v področju Smolenska. V jutru dne 26. t. m. je nemška pehotna stotinja v pasu Smolenska nadvladala obkoljene boljševiške oddelke in zajela ob tej priliki velik vojni plen orožja in drugega vojnega materiala. Med drugimi so Nemci zajeli 12 protitankovskih topov in veliko količino municije. Ko se je nemškim vojakom posrečilo zlomiti zadnji odpor boljševikov, so se nenadoma pojavili vzhodno od kraja, kjer je bila bitka, sovjetski tanki. Poveljnik stotnije je s hitrimi povelji onemogočil sovražno akcijo in napelil proti napadalcem njih lastne zajete protitankovske topove. Nemški vojaki so takoj obvladali sovražno orožje in so ga usmerili proti sovjetskim tankom. Natančni zadetki so predrlili oklopne tseste najtežjih sovjetskih 52tonskih tankov. Dva tanka na pohodu sta se morala takoj ustaviti, tretji je bil hudo poškodovan in se je vnel. Dva nadaljna sovjetska tanka sta bila tudi zadeta in sta obšla.

Teror političnih komisarjev

Berlin, 28. jul. s. DNB poroča, da so v neki akciji v smeri proti Leningradu nemške oklopne sile uničile težke boljševiške tanke, ki so bili na izvidniškem pohodu. Ujet je bil tudi neki poročnik, ki je pred vojno inženjer v neki ruski tovarni za orožje in ki je bil posebno srečen, da so ga ujeli Nemci in mu rešili življenje. Izjavil je med drugim, da se vojaki in oficirji borijo vedno pod terorjem revolverjev političnih komisarjev in da je on posebno srečen, da se ne nahaja več pod to moro, temveč je nemški vojni ujetnik. Izrazil je samo svojo tožbo ob misli, da so njegova žena in trije otroci odslej izpostavljeni krutostim boljševiških oblasti.

Letalske akcije

Berlin, 28. jul. s. Kakor poroča DNB, je nemško letalstvo 25. julija v vrsti silnih napadov razdejalo trdnjave na vzhodnem bregu Dnjestra in tako strlo sovjetski odpor, ki so ga jačili židovski politični komi-

sarji. V sodelovanju z letalstvom, so oddelki pehote prodrli tudi te utrbe in zavzeli vrsto večjih in manjših trdnjav. Nemška letala so v petek silno bombardirala tudi okrog Kijeva zbirajoče se sovražne čete. Velike izgube so bile prizadejane sovjetskim baterijam in oklopnim kolonom. Na enem samem odseku so nemški bombniki izločili iz borbe 14 sovjetskih baterij in veliko število tankov. Nemški bombniki so se nadalje hudo bombardirali železniško progo Leningrad-Bologoje. Na devetih točkah je bila proga razdejana in promet prekinjen. Na področju severno od Smolenska so nemška letala v nizkih poletih odločno napadla topniške postojanke. 25 topov je bilo zadetih in uničenih. Večje skladišče streliva je bilo pognano v zrak. Tam blizu je bila bombardirana tudi železniška proga. 80 vlakov je bilo napadenih in deloma razdejanih.

Nemška letala so v petek podnevi napadla Moskvo in tam povzročila silno razdejavanje. Posebno hudo so bile razdejane železniške proge, ki so speljane iz mesta na vse strani.

Letalske izgube sovjetov

Berlin, 28. jul. s. V petek in soboto je sovjetsko letalstvo izgubilo 342 letal in sicer v letalskih bitkah 62 dne 25. julija, dne 26. julija pa 112.

Berlin, 28. julija. s. Ogromne izgube sovjetskega letalstva so spravile, kakor poroča DNB, boljševiško letalstvo v položaj, ki onemogoča vsako resnejšo akcijo. Sovjetsko letalstvo se že nad mesec dni ne upa poleteti nad ozemlje severne Nemčije. Tudi sovjetska protiletalska obramba ne more več ovirati ofenzivnih akcij nemškega letalstva.

Zapadna fronta

Berlin, 28. jul. d. O operacijah na zapadni fronti poroča nemško vrhovno poveljstvo:

V južnovzhodni Angliji so nemška letala v pretekli noči bombardirala vojno-gospodarske naprave.

Nemška letala so v noči na 27. julij zadela ob Sueškem prekopu z bombami vojaške cilje.

V zaščiti obalov je angleško letalstvo izvršilo napad na mesto Emden. Med civilnim prebivalstvom so bili mrtvi in ranjeni. Gotovo število stanovanjanih hiš je bilo porušeni ali poškodovanih. Nad Nemčijo se sovražna letala niso pojavila.

Berlin, 28. jul. s. Večera popoldne je 9 angleških lovcev in 6 torpednih hidroavionov napadlo v Rokavskem prelivu nemški torpedovko. Sovražno formacijo je napadlo 6 nemških lovcev, ki so zbili letalo vrste Hurricane in so prisilili ostala letala, da so se vrnila, ne da bi mogla doseči in zadeti določene objekte.

Zavrnen napad na francosko obalo

Berlin, 28. jul. s. Angleške lahke pomorske sile so se skušale 26. julija pri Dieppu približati francoski obali. Nemške obalne baterije so takoj otvorile ogenj na angleške ladje in jih prisilile k umiku.

Najbolj oblegana pisarna

Poizvedovalni odsek Rdečega križa v Ljubljani dela še vedno s polno paro

Ljubljana, 28. julija. Ze nad četrta leta posluje v Ljubljani poseben odsek Rdečega križa; lahko bi ga imenovali poizvedovalni urad, saj to ime po obsegu svojega dela in svojem pomenu vsekakor zasluži. Težko je reči, ali je še kakšna druga pisarna v Ljubljani bolj oblegana od te.

V začetku je imel poizvedovalni odsek pisarno na liceju. Tedaj so ljudje prijavljali pogrešane, ko se ni vedel skoraj nihče, kakšna je bila usoda bivših vojakov, ki se se niso vrnil. Stevilni naši ljudje so pa poizvedovali tudi po sorodnikih, prijateljih in znanih, ki so prejšnje čase živeli v južnih pokrajinah. Mnogo Slovencev je živelo v Beogradu, kjer je vojna zapustila precej močne sledove. V tistih viharjih dneh se je nešteto ljudi preselilo, ne da bi mogli obvestiti sorodnike. Preden je poizvedovalni odsek RK imel osnovo za svoje delo, je moral zbrati imena pogrešanih. Ze samo s tem je bilo mnogo dela. Na podlagi prijav na posebnih tiskovinah je poizvedovalni urad začel sestavljati tudi kartoteko, ki je zdaj vzorno urejena. Zbrati je bilo treba podatke o več tisoč ljudeh.

Pravo delo poizvedovalnega urada se je pa začelo šele, ko je naš RK stopil v zvezo z organizacijami Rdečega križa v zasedenih ozemljih in v drugih državah. Temu namenu seveda samo dopisovanje ni moglo služiti, zlasti ne, ker niso bile urejene poštne razmere. Zato so morali prevzeti precej tekočih nalog kurirji, ki so potovali po zasedenih ozemljih in iskali pogrešane po taboriščih, poizvedovali po njih pri oblasteh, organizacijah Rdečega križa, bolnicah, itd. Ko so bili pogrešani najdeni, — in četudi bi bili najdeni že vsi — poizvedovalni odsek ni imel manj dela. Treba je bilo vzdrževati zveze med

najdenimi in sorodniki, iskati načine, da bi se vrnili domov in, skratka, zanimati se za nadaljnjo njihovo usodo.

Zato ne smete misliti, da ima poizvedovalna pisarna Rdečega križa zdaj kaj manj dela. Se vedno posluje v drugem nadstropju Delavske zbornice, kjer je imela svoje pisarne Narodna strokovna zveza. Koliko ljudi je že prehodilo stopnice, ki drže v pisarno, kjer dan za dnem množice iščejo upanje ter tolažbo! Skoraj neprestano valovi tok ljudi na tem stopnišču med uradnimi urami, po tri ure na dan — dopoldne — ob delavnikih in dve uri ob nedeljah. Z zaupanjem pa tudi z zadnjim upanjem prihajajo mnogi. Prihajajo deželani in meščani. Povprašujejo, ali je že prišlo kaj sporočil, ali je rojak kaj pisal, poizvedujejo, kdaj se bo ta ali oni vrnil iz ujetništva, pa tudi še vedno prinašajo prijave o številnih rojaki, da bi zvedeli, kje žive zdaj in kako žive.

Da delo v pisarni uspešno napreduje pri tako velikem navedu ljudi, so ga razdelili na več odsekov. Oseba ni mnogo glede na velik naval. Delati morajo tudi v urah, ko ne sprejemajo obiskovalcev. Težko je delati zbrano med nemirami, ko se iz pisarne v pisarno preliva množica obiskovalcev. Pogosto bi moral uradnik odgovorjati hkrati na deset vprašanj. To osebe zasluži priznanje že zaradi tega, ker je vedno vljudno, kljub utrujenosti. Vroče je v pisarnah kakor v kurilnici, zlasti, ko se nagnete velika truma ljudi pred pisalnimi mizami.

Težko je podrobno opisati in celo naštet vse delo, ki ga mora opraviti poizvedovalni urad. Ogromno delo ima že s samim dopisovanjem. Vedeti morate, da pisarna prejme najmanj okrog 100 dopisov na dan. Dopisujejo ljudje z dežele,

ker pač ne morejo vsi prihajati poizvedovat v Ljubljano, in treba je odgovoriti na vse dopise. Precej je dela že, da prečitajo vsa pošta. Odgovarjati pa tudi ni lahko, in preden odpošljejo posamezne odgovore, morajo dopise rešati še v odsekih, da zbero potrebne podatke.

Najpomembnejši instrument poizvedovalnega urada so še vedno kurirji. Rdeči križ ima stalno na potu po nekaj kurirjev. Kurirji jemljejo na pot po več sto dopisov, pa tudi prinašajo jih mnogo razen drugih pomembnih podatkov. Razumljivo je, da naloga kurirjev ni lahka že zaradi tega, ker so potovanja zvezana z raznimi težavami. Kurirji morajo biti inteligentni, povsem samostojni, z dobrim jezikovnim znanjem in ne smejo se ustrašiti naporov. Kurirji spadajo nedvomno med najbolj poizvedovalne delavce Rdečega križa in jim gre velika zasluga, da je naš Rdeči križ opravil doslej že toliko poizvedovalnega dela zelo uspešno.

Zadnje čase je velik naval v pisarno poizvedovalnega oddelka tudi zaradi tega, ker RK zbira domovnice vojnih ujetnikov, naših rojakov. Potrebno je dokazati z domovnicami, da so naši rojaki, ujetniki v nemških taboriščih, res pristojni v Ljubljansko pokrajino, to se pravi, da so italijanski državljani. Domovnici mora biti priložena tudi fotografija. Rdeči križ bo odposlal domovnice nemškim oblastem. Na podlagi teh listin bodo izpuščeni iz ujetništva preko posebnih postaj v Zagreb naši ujetniki. Od tam jih bo pošiljala domov posebna komisija. Sorodniki ujetnikov naj torej posreduje domovnice, če jih še niso, čim prej, da bodo tem prej dočkali vsega svidenja. Vsekakor je pa potrebno priložiti tudi fotografijo ujetnika.

Naši trgovci vedno med prvimi

tudi tam, kjer je treba priskočiti na pomoč bližnjemu v sili

Ljubljana, 28. julija. Pri dobrodelnih akcijah ni prvo in glavno obdarovanje pomoči potrebnih: najprej je treba poiskati dobre ljudi, zbrati sredstva. Če bi ne mogli več računati na dobre ljudi, bi se morali odpovedati vnaprejšnjemu podpiranju. To velja tudi seveda za veliko človekoljubno delovanje našega Rdečega križa. Pred dnevi smo povedali, da je ljubezen med nami še živa, kar dokazujejo darovi v blagu in denarju, ki jih prejema socialni odsek Rdečega križa. Mimogrede smo omenili nekaj števil, da se je pokazalo, kdo pomaga, kdo ima v teh časih še vedno odprte roke in ni slep in gluha za nesrečo brata. Toda posebej je treba še naglasiti, da so med nami tudi zdaj vedno najmočnejši steber dobrodelni trgovci.

Tega ne smemo nikdar pozabiti; nobena dobrodelna akcija pri nas bi ne dosegla popolnega uspeha, če bi pri njej ne sodelovali trgovci. Vsi organizatorji, nabiralniki akcij računajo predvsem s trgovci. Ne štejejo sicer trgovce med najbogatejše prebivalce, pač pa računajo že s tradicijo, vedo, da trgovci dajejo vedno, v slabih in dobrih časih. Če ne dajejo vsi, jih pa daje vedno nekaj. Čeprav tega ne obesimo na velik zvon, vendar je dovolj znano. Kljub temu na to opozarjamo ob tej priliki, ker

je posebno značilno za naše razmere. V časih druginje rado rase nerazpoloženje proti trgovcem, čeprav neupravičeno. Prav tako postane trgovec kmalu nepriljubljen, če ne more vselej postreči svojim odjemalcem z vsem, kar žele kupiti. Zato je prava umetnost, ki se je ne nauči na trgovskih akademijah, da si trgovec ohrani tudi v slabih časih ugled poštenjaka, ki mu je blagor odjemalcev prva skrb. Mnogi naši trgovci so si ta sloves ohranili.

Toda javnost zateva od njih še mnogo več — da so vedno pripravljene pomagati med prvimi, ko se organizatorji pomožnih akcij obračajo tudi na zasebnike, ne le na ustanove. Tudi to je umetnost — imeti vedno odprto roko, v časih, ko v boju za obstoj vedno bolj zakrknje srca. Zato je treba v priznanje naših trgovcev posebej povedati, da so ohranili še vedno sloves človekoljubnih ljudi. To se je izkazalo posebej pri akciji Rdečega križa. Naši trgovci pomagajo z vsem, s čimer morejo. Če imajo kaj blaga, ga dajo, kdor pa ne more dati nič drugega, da vsaj nekaj denarja. Ne spadajo med najbogatejše stanovce, a vendar so pokazali tudi ob tej priliki mnogo več razumevanja za plemenito delo kakor nekateri posamezniki, ki bi mnogo lažje pomagali.

Nedelja po meščanskem sporedu

Bila je vroča, lepa nedelja, kakršno so si želeli meščani — Velika kopalna sezona

Ljubljana, 28. julija. Meščani se počutijo ob ponedeljkih dvakrat nesrečne, če so preživeli skaženo nedeljo ter so morali spreminjati svoj nedeljski spored. Letos pa imajo srečo, kajti doslej je bila večina nedelj lepih, čeprav je sicer pogosto deževalo. Tudi pred tednom dni smo imeli v ponedeljek dež, medtem ko je bila nedelja lepa. Prav tako so meščani včeraj lahko praznovali na prostem in danes so tudi zadovoljni, da je dež malo ohladil soparno ozračje, ki je bilo zadnje noči že prav neznosno. Dež je bil tudi potreben na vrtnih in njivah. Zetev je končana, tako da bi deževno vreme posebno ne oviralo ljudi pri delu, četudi bi trajalo nekaj dni.

V začetku letošnjega poletja so ljudje bridko tožili nad hladnim in deževnim vremenom, kakor nad največjo nesrečo. Bali so se, da bodo tudi letošnji poletni meseci tako hladni kakor lanski. Zadnje tedne je pa moral biti zadovoljen vsak z vremenom. Začela se je velika kopalna sezona. Vsa naša kopališča, urejena in neurejena, ljudska in improvizirana ob bregovih rek in potokov, so bila pretekli teden in zlasti včeraj prenapolnjena. Letos ljudje niso izbirali pri izbiri kopališč na prostem. Zadolgo so tudi skoraj s povsem suhim strugami, samo da se lahko v njih omočijo in

da je kaj prostora na bregu za solnčenje. Zato oblegajo tudi Glinčičo, skromen potok za Večno potjo. Izredno mnogo se jih zbira ob zgornjem, nereguliranem delu struge Malega grabna v Mestnem logu, kjer je tudi dovolj peska in celo mivke. Čeprav so kopalci tudi prejšnje čase radi zabajali tja, jih ni bilo še nikdar toliko kakor letos. Prav tako je zelo cenjena Gradščica daleč navzgor proti Polhovemu Gradcu, a največ kopalcev je vselej na Bokalcah, ob jezcu.

Zdaj je nekoliko prevroče za izlete, vendar je odšlo včeraj tudi precej izletnikov iz mesta. Stevilne družine romajo ob nedeljah na Dolenjsko ter družijo prijatelje s koristnim. Mnogi se vračajo zdaj z izletov obloženi še mnogo bolj kakor so včasih odhajali iz mesta, tako da je nahrbtnik še vedno neobhodno prilastek izletnika. Vlaki na Dolenjsko so vozili včeraj natrpani. Iz mesta se je pa odpeljalo tudi mnogo izletnikov s kolesi.

Značilno je, da vode v Ljubljani in okolici niso še zahtevale nobene žrtve, čeprav je zelo živahna kopalna sezona. Tudi včeraj ni bilo nobene večje nesreče pri vodi, kakor tudi ne na cestah. Pač pa je bilo precej manjših kolesarskih nesreč, kakor navadno ob živahnejšem prometu.

sem in Marija Janežič se je postavila s svojo baletno točko. Enajsta točka je zopet obsegala odskri nastop, in sicer prizor iz M. Skrbinškove igre »Padel si!«. Nastopili so Milko in Marija Janežič ter Silva Kumelj. Potem je recitala Milica Markič. Askerčevemu pesem »Janičar«. Tej točki je sledila zanimiva kombinacija klavirja in harmonike, ki sta jo izvajali Marija Janežič in Milica Markič. Vesele pesmi »Ne hodi za mano«, »Mi smo mi« in »Lisica je prav zvit zver« so bile podane z občutkom. Predzadnja točka, Askerčeva balada »Mejniki«, je recitala Marija Janežič in za zaključek je pevski zbor zelo lepo zapel izbrane pesmi »Zabučale gore«, »Navzgor se širijo« in »Sem deklica mlada vesela«.

Vse točke pesteriga sporeda so bile uspešno izvajane, kar pomeni za male in iznajdljive igralce vsekakor velik uspeh. Poleg drugih koristi seveda ni potrebno podurjati vzgojnega pomena takih prireditev, ki so bile doslej pri nas zelo redke, če ne osamljene. V prostem času šolskih počitnic si morejo nadarjeni otroci s takimi in podobnimi nastopi razviti čut in veselje do umetnosti in sploh do vsega, kar je koristno in lepo. Posebno v naših resnih časih je poteptanje, pretepanje in kričanje po prašnih cestah škodljivo zdravju in vzgoji, medtem ko morejo podobne otroške prireditve pod umnim in spretnim vodstvom vsestransko koristiti posamezniku in skupnosti. Taki nastopi nikakor ne bi smeli ostati osamljeni, temveč bi morali tudi drugi v čim večjem številu slediti lepemu zgledu.

Nova organizacija našega sporta

Poročali smo že, da se je mudil v Ljubljani predsednik Italijanskega olimpijskega odbora (CONI) kons. naz. dr. Raffaello Manganiello, ki je ob enem vodja italijanskega sporta. V Ljubljani je bila že odprta pisarna CONI, ki jo upravlja uradnik centrale iz Rima g. Buratti. Ime naše Sportne zveze se bo pozneje izpremenilo v pokrajinski odbor CONI, posamezne zveze za razne sportne panoge pa v pokrajinske komisarijate za določene panoge. Bodoče delovanje našega sporta se bo razvijalo v smislu navodil, danih po predsedniku CONI. CONI je zaenkrat odredil, da mora za vse prireditve prireditelj zaprositi pravčasno za dovoljenje preko svoje zveze Slovensko sportno zvezo, ki se potem obrne s svojim predlogom na Coni. Samo za prireditve, za katere izda odobritev CONI bo izdajala Kvestura dovoljenja. CONI priporoča, da se napravi program za mesec dni ali še za delj časa, da službena pot ne bo ovirala poslovanja. Odslej mora vsak prireditelj predložiti poročilo od vseh doseženih rezultatov na prireditvi in za vse discipline, vse predteke itd. v treh izvodih Sportni zvezi za CONI in sicer najkasneje prvi dan po prireditvi!

Kaznovani trgovci in obrtniki

Oddelki kraljeve policije, ki jim je poverjeno tržno nadzorstvo, so zadnje dni ugotovili, da so naslednji trgovci in obrtniki prekršili določbe o cenah, ker so prodajali po višjih cenah: Anton Keber, mesnica, Poljanska c. 44, Jospina Jelenc, mesnica, Celovška 54, Rudolf Velepeli, sadje Sv. Jerneja 25, Marija Oset, prodajalna čevljev, Gajeva 3, Anton Gutnik, mesnica, Tržaška 73, Viktorija Kmet, gostilna, Celovška 99, Marija Reje, gostilna, Celovška 66, Ivana Vidmar, gostilna, Sv. Jakoba trg 5, Alojzij Klavžar, čevljar, Vojnačkova 4, Jospina Čuden, gostilna, Mestni trg 12, Stefanija Dolenc, mesnica, Zaloška 24, Jospin Drobnič, trgovec z lesom, Tržaška 11, Jernej Černe, gostilna, Dalmatinova 15, Jospin Karba, gostilna, Miklošičeva 3, Ana Miholič, gostilna, Sv. Petra nasip 31, Jospina Slamič, gostilna, Gosposvetska 6. Vsi so bili prijavljeni sodnim oblastem.

Nadalje so bili kaznovani z globlo naslednji trgovci in obrtniki, ker niso izobesili cenika: Blaž Grah, svečarna, Florjanska 1 Konrad Brezovšek, gostilna, Komenskega ulica 27, Marija Glavan, gostilna, Tyrševa 37, Anton Bajc, gostilna, Marencova 5, Helena Magister, gostilna, Celovška 143, Alojzij Zupančič, gostilna, Sv. Jakoba trg 8, Klotilda Sterle, bazar, Pogačarjev trg 8, Marija Blažič, Aleševčeva 14, Anton Merhar, čevljar, Sv. Petra nasip 27, Marija

Seemig, prodajalna čevljev, Stari trg 7, Helena Adamčič, vrvi, Sv. Petra c. 31.

Nadalje so bili prijavljeni sodni oblasti naslednji trgovci, ki bodo morali po odredbi Elkec. Visokega Komisarja prekiniti svoje poslovanje in zapreti svoje lokale za 3 do 10 dni: Karel Rosenwirth, gostilna, Tyrševa 12, Milenko Ložič, gostilna, Gle-

dališka 2, Neža Štular, mlekarica, Tyrševa 39, Antonija Škrjanc, mesnica, Kopalniška 8, France Dubanovič, pekarna, Klunova 11, Ivan Avšič, manufaktura, Prešernova 3.

Vsi kaznovani trgovci in obrtniki so dolžni izplačevati plače vsemu svojemu osebju v času, ko so njihovi lokali zaprti.

Nova ureditev zavarovanja na Sp. Štajerskem

Bivše jugoslovenske zavarovalnice izroče svoje posle in denar nemškimi

Šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je izdal odredbo o novi ureditvi zavarovanja. Naredba obsega v glavnem tri temeljne določbe in sicer:

1. Doslej na Spodnjem Štajerskem delujoče zavarovalnice ne bodo več smele posloovati, njihov denar bo pa izročen nemškim zavarovalnicam.

2. Število na Spodnjem Štajerskem dovoljenih zavarovalnic bo iz varčevalnih razlogov skrženo.

3. Denar italijanskih zavarovalnic ter njihovih nemških in bivših jugoslovenskih podružnic bo do nadaljnjega vestno upravljan. Pozneje bodo dovoljene na Spodnjem Štajerskem v omejenem številu tudi italijanske zavarovalnice.

Uprava denarja bivših jugoslovenskih zavarovalnic je poverjena zavarovalnici »Ostmark Versicherung A. G.« na Dunaju. To podjetje bo vestno upravljal vse premoženje zavarovalnic, dokler ne bo razdeljeno med domače zavarovalnice. S prenosom zavarovalnih zneskov bodo seveda združene velike zavarovalno tehnične težave, ker bodo morale bivše jugoslovenske zavarovalnice svoje premijske rezerve v polnem zavarovalno matematičnem obsegu prenesti na nemške zavarovalnice, da bo omogočeno nadaljnje poslovanje.

Premijske rezerve so naložene deloma v državnih ali industrijskih papirjih, deloma pa v zemljiščih in hipotekah in gotovo bo treba računati z znatnim razvrednotenjem v mejah teh naložb. Treba bo najti primerno pot, da bodo zavarovalnici na Spodnjem Štajerskem obvarovani prevetke izgube.

Ker bo treba razdeliti denar spodnještajerskih zavarovalnic zaradi razpada bivše Jugoslavije med razne države (Nemčija, Italija, Hrvaška, Madžarska, Rumunija in Bolgarija) bo med temi državami urejeno tudi vprašanje razdelitve premijskih rezerv, glede na znižanje njihove vrednosti in že zaradi tega je treba računati, da bo minilo precej časa, preden bo novo poslovanje zavarovalnic na Spodnjem Štajerskem urejeno.

Vsi zavarovalni posli in denar zavarovalnice »Dunav« preidejo na »Donau Concordia allgemine Versicherung A. G.« na Dunaju, denar stvarnega zavarovanja vseh drugih bivših jugoslovenskih zavarovalnic pa na »Wechselseitige Versicherungsanstalt Südmärke« v Grazu. Posebno važno za zavarovalce na Spodnjem Štajerskem je zaključna uveljavitev v Nemčiji veljavne tarife za stvarno zavarovanje, ki je znatno nižja od tarifnih postavk v bivši Jugoslaviji.

Kirbosov baletni večer

Odlična umetniška prireditev je ostavila najboljši vtisk

Ljubljana, 28. julija. Maks Kirbos, naš rojak, je najodličnejši zastopnik ruskega klasičnega baletnega sloga. Ze kot član baletnega zbora ljubljanske opere je v soli baletnega mojstra ing. Golovina pokazal igralske sposobnosti, ki jih je razvil v ugledni soli priznane baletne pedagogije in bivše naše nepozabne primabalerine, priljubljene Helene Poljakove, a dognal do visoke stopnje v slavni baletni soli Preobraženske, bivše primabalerine carskega baleta v Parizu. Takoj je bil angažiran za balet razkošnega gledališča v Monte Carlu, kjer se je pod vodstvom ruskih baletnih prvakov, režiserjev, koreografov in ruskih tovarišev naglo uvrstil med soliste. V plodni praktični soli na odrih v Monte Carlu, Parizu, Londonu in po Ameriki, kjer je nastopal z uspehi, ki so jih ugotavljali listi s poročili in slikami, je Maks Kirbos doživel v baletnega umetnika.

Ze nekajkrat se je predstavil ljubljanski publiki na opernem odru in v družbi svoje soproge Irene takisto bivše članice ruskega zbora montecarloškega baleta, priredil z lastnimi sredstvi in seveda v danih skromnih razmerah predstave, ki so v globlje priznavajo klasične baletne umetnosti vselej močno zanimale.

Tudi v soboto zvečer se je kljub poletni vročini zbral v operi nepričakovano veliko število gledalcev. Maks in Irene Kirbos sta s svojim sporedom že dobro znanih a iznova popolnjenih in nekaj novih točk samo utrdila svoj sloves. Maksa Kirbosa odlikuje dovršeno znanje vseh oblik klasičnega baleta, popolna gotovost v postavljanju, razvijanju in zaključevanju figur, preciznost v gibih, gestah in skokih, tenkočutna muzikalnost, zato ritmična absolutna zanesljivost, doslednost v estetskih nikoli pretiranih plesnih izrazih in mestoma že presenetljivo bogata igralska spretnost ter mimična sposobnost.

Iz Hrvatske

— 60 milijonov kun je bilo za prva javna dela te dni dodeljenih veliki hrvatski župi Cetina s sedežem v Omišju.

— Na grob »očeta domovine« dr. A. Starčevića, ki Hrvatom nadomestila grob oziroma spomenik neznanemu junaku, je te dni položil venec bolgarski poslanik pri hrvatski vladi Jordan Mečkarov. Dr. Starčevićev grob je v Sestinih pri Zagrebu.

— Ponovna ustanovitev zemunske občine. Kakor je znano, je bil 1. aprila 1. 1934 Zemun pripojen k Beogradu in je tedaj izgubil svoje občinsko poglavarstvo oziroma županstvo. S posebno poglavniško zakonsko odredbo je Zemun te dni spet dobil svoje lastno županstvo s področjem in vsemi pravicami, kakor jih je imel pred 1. aprilom 1. 1934.

— Težka ne-reča na cesti Banja Luka—Jajce. Na cesti Banja Luka—Jajce se je te dni primerila težka nesreča, ki je trljala 17 ranjencev, med njimi 3 s težjimi poškodbami. Avtomobil, ki mu zdaj pravijo na Hrvatskem »samovoz«, polkovnika Zvonka Kovačevića je s hitrostjo 70 km naletel na avtobus, ki se je v njem vozilo 20 crožnikov in ga vrvel s ceste v več metrov globok prepad. Potnikom v avtomobilu se ni nič zgodilo, tako da so med ranjenci samo potniki avtobusa. Istega dne se je na istem mestu primerila še druga nesreča. Podpolkovnik Drago Arbanas je namreč s svojim avtomobilom naletel na tovorni avto, ki so se z njim vozili delavci. Človeških žrtvi pri tej drugi nesreči ni bilo.

— Bosanci v borbo proti Rusiji. Na prav svečan način se je Zagreb te dni vo slovil od Bosancev, ki so se prostovoljno prijavili v legijo za borbo proti Sovjetski Rusiji, največjemu sovražniku neodvisne hrvatske države.

— Zavod za pobijanje spolnih bolezni in prostitucije. Hrvatska vlada je v Zagrebu nedavno ustanovila poseben zavod za pobijanje spolnih bolezni in prostitucije. Zagrebški listi ob tej priliki poudarjajo, da se je prostitucija na Hrvatskem zelo razširila in da se z njo pečajo že dekleta, ki so stara komaj 13 let. Med temi mladimi dekletki je skoraj večina spolno bolna. Vsako dekle, ki ga bodo odsejal zalotili, da se peča s prostitutco, bodo oddali v omejenji zavod, kjer se bo najprej moralo zdraviti, nato pa ji bodo pre-

skrbeli delo. Če dekleta ne bodo hotela delavice, Hrvatski zavod za pobijanje spolnih bolezni in prostitucije bo imel podružnice v vseh večjih mestih hrvatske države.

— Brezplačno zdravljenje 500 delavcev. Zagrebški župan Ivan Werner je odredil, da morata zdravilišči v Stubičkih in Krapiških Toplicah sprejeti na brezplačno zdravljenje 500 zagrebških mestnih delavcev. Ta odredba hkrati pove, da je zdravstveno stanje zagrebškega mestnega delavstva zelo slabo.

— Obračun s Karlom Marxom. Zagrebški listi te dni obračunavajo s Karlom Marxom, ki zanj pravijo, da spada med največje sovražnike hrvatskega naroda. Najbolj mu zamerijo to, ker je dejal, da hrvatski narod ni vreden življenja, da je jetičen narod in da je prav za prav samo podrtja naroda, ki mora izginiti s tega sveta.

— 300 policijskih stražnikov nujno potrebujejo v Sarajevu. Reflektanti morajo imeti najmanj 4 razrede ljudske šole, najvažnejše pa je potrdilo vstaških oblastev, da niso delali proti interesom hrvatskega naroda.

Radijski spored

12.45: Operetna glasba. 13: Napoved časa in vesti v italijanski. 13.15: Službeno vojno poročilo v slovenski. 13.17: Simfonski koncert pod vodstvom M. Josipa Morellija. 14: Vesti v italijanski. 14.15: Orkester pod vodstvom g. Manna. 14.15: Vesti v slovenski. 17.15: Mali orkester pod vodstvom M. Zema. 19: »Italijanska ura« prof. dr. Stanka Lebna. 19.30: Vesti v slovenski. 19.45: Pisana glasba. 20: Napoved časa in vesti v italijanski. 20.20: Predavanje v slovenski. 20.30: Radijski orkester in komorni zbor pod vodstvom prof. Draga Sijanca. Slovenska glasba. 20.50: Koncert ljubljanske komorne tria. 22: Koncert pod vodstvom M. Virgilija Bruscalupa. 22.45: Vesti v slovenski.

Iz tehničnih razlogov smo morali danes izpustiti tečaj italijanske.

Inseriraj v „Slov. Narodu“

Uspela ponovitev mladinske akademije

Pridni otroci iz Stana in doma so v nedeljo ponovno nastopili v korist Rdečega križa

Ljubljana, 28. julija. Pod spretnim vodstvom ge. Marije Janežič so otroci iz Stana in doma v nedeljo ponovili svoj več točk obsegačo nastop. Na akademijo, ki je bila na Tržaški cesti št. 26, je prihitelo to pot precejšnje število gledalcev, predvsem mater s svojimi otroki, da so agilni mali prireditelji s prostovoljnimi prispevki nabrali kar precejšnjo vsoto denarja. Prispevki, ki so bili nabrani tako na nedeljski kakor na prvi predstavi, so bili vsi namenjeni Rdečemu križu, ki opravlja v današnjih težkih in resnih časih toliko človekoljubno delo. Za posmenjanje vredno iniciativo malih igralcev in igralk se je poznimala tudi ga. županja Vera Adlešičeva, ki je še posebej prispevala za človekoljubni namen.

Na ponovitvi akademije, ki je v polni meri uspela, so mali junaki odra dokazali veliko smisla do lepe igre in povsem zadovoljili gledalce. Vse točke so bile izvedene pristrčno in neprisljčno, kar nedvom-

no dokazuje nadarjenost nastopajočih. Akademija je obsegala petnajst izbranih, otrokom primernih točk in je trajala od 16.30 do skoraj 18. Nastopilo je pet deklic in en deček. Prvo točko, uvodni govor, je izvajala deklica Marija Janežič, ki je v kratkih, a jedrnatih besedah ganljivo opisala pomen in cilj prireditve. Nato so sledile številne uspele recitacije del slovenskih pesnikov in pisateljev. Milko Janežič je recital Askerčevemu pesem »Atila« in slovenska kraljica, za njim pa je zaigrala na harmonika tri vesele pesmice Milica Markič. Sledila je recitacija Silve Kumelj, na kar so štiri deklice z občutkom zaigrale prizor iz M. Skrbinškove igre »Matic«. Za uspešnim odreškim nastopom se je postavila Marija Janežič na klavirju z izvajanjem treh različnih pesmi. Sedmo točko, župančičevo pesem »Mornar«, je recitala Majda Lubšina; sledilo je rajanje, ki so ga še posebno uspešno izvajale štiri deklice, Božena Kumelj je recitala župančičevo pe-

Zanimivosti Mestnega loga

Od drevoreda murv in vinograda do nove delavske kolonije

Ljubljana, 28. julija. Kdor ne pozna Mestnega loga, ne pozna dobro Ljubljane z njenim posebnim čarom ob prehodu starega Trnovega v tiho barjansko pokrajino. Že v samem imenu — Mestni log — je čar tiste stare Ljubljane, ko je bil tam še pravi log, ki je privlačeval neščane na vabljive loke, enako prijetne senčne kakor sončne in z vso svojo idiličnostjo naravnega parka. Ime Mestni log je nekaj časa pomenilo celo toliko kakor narodni park, ki pa sicer ni bil zaščiten. Zdaj so ga proglasili za ljubljanski narodni park tivoljski in rožniški gozdovi, ki so tudi zaščiten pred poplavo mestnega zidovja, Mestni log pa počasi izgublja svoj pravi značaj. Vedno več cest z novimi hišami ga prepreza in lose se spreminjajo v vrtnice ob hišah in vilah.

KO SO SE GOJILI SVILOPREJKE

Kje so že tisti časi, ko so se šumela svila krita iz prstne svile! Tedaj se ni ljudem niti še sanjalo o čudežu, da bodo kdaj izdelovali umetno svilo in to celo iz lesa... Svila je bila uvrščena med najdražje blago in služila je bogatim ne le za obleke, temveč, da so z njo opozarjali na svoje bogastvo pred svetom. Tisti čudoviti klobčiči, kokoni, ki so jih prele sviloprejkice, so imeli posebno ceno. Zato je razumljivo, da so začeli poskušati gojiti sviloprejkice tudi v Ljubljani, kjer prej niso niti poznali murvinega drevesa. Tudi v Ljubljani je bila murva neznano drevo. Ko so nasadili murve ob Zeleni poti, ki se cepi pravokotno od sedanjih Gerbičevih ulic proti Graščiči ter križi Ceste v Mestni log kot prva cesta na vzhodni strani, so se zdeli ta drevesa meščanom eksotična in prihajali so jih z zanimanjem ogledovati, zlasti še, ker so želeli videti tudi sviloprejkice. Murve, ki v naših vinogradnih krajih dobro uspevajo in sladke sad kmalu dozori, se niso dobro prilagodile ljubljanskemu podnebju. Sad ne dozori skoraj nikdar, tako da bi bil mehek, češar pa tudi pogosto ne dovolijo otroci. Na tiste čase nas še spominjajo izbirana murvina drevesa, ki se zde bolj podobna žrtvam medveda kakor sviloprejkic. S prirejo kokonov sviloprejkice baje niso bili posebno zadovoljni. Gospenice sviloprejkice so živele precej dolgo na murvah v Mestnem logu, ko niso več obirali kokonov. Od časa do časa so šole prirejale ekskurzije, da so otroci videli sviloprejkice. Še danes je sviloprejkica izumrla in najbrž ne bo več dolgo tudi murvinih dreves. Vendar je Zelena pot med drevoredom murv še vedno — zelena. Hiše se ne segajo do nje, leži sredi travnikov, ki imajo značaj nekdanjega Mestnega loga.

VINOGRAD OB MALEM GRABNU

V letih velike gospodarske krize je Mestni log sprejel mnogo brezdomcev in ob Cesti dveh cesarjev je nastala velika kolonija »Sibirjaci«, barakarsko naselje. Revni ljudje so tedaj iskali zavetja tudi drugje v Mestnem logu. Na levem bregu Malega grabna se je usidral nezaposleni vrtnar, Vipavec. Najel je nekaj zemlje in si ustvaril na nji iluzijo sončne pokrajine. Toda ne le iluzijo; na nekdanjem pustem travniku je nastal ne le vzoren zelenjadni vrt, na njegovem robu, na bregu Malega grabna, so začele zeleneti žlahtne trte. Ne morda samorodnice, temveč cepljene trte, ki dajejo zgodaj, že sredi avgusta, sladko namizno grozdje.

VELIKE EKONOMIJE

Do najnovejšega časa so bili seniki, veike lesene lope, glavna značilnost Mestnega loga. V Mestnem logu so imeli lepe travnike številni večji posestniki in zavodi. Kmetij je bilo malo, le nekaj pravih kmetih hiš se skriva sredi travnikov in med novimi stanovanjskimi kolonijami. Zadnja leta so nekateri začeli mnogo bolj ceniti zemljo v Mestnem logu tudi za obdelovanje, čeprav bi pričakovali, da se bo tudi tu raztezalo po vsej površini sivo mestno zidovje ter da bodo stavbna zemljišča od leta do leta dražja. Še pred leti so le redki računali, da se bo mesto širilo tudi v to stran, ker so se zdeli zemljišča premokra. Mislili so, da bodo tu ostali vedno le travniki, ki se bodo kvečjemu spreminjali v zelenjadne vrtove in njivice. Še manj je pa kdo mislil, da na teh travnikih lahko nastanejo velike ekonomije, kakor imenuje mo gospodarstva, ki lahko oskrbujejo z živčeni, predvsem z mesom in mlekom, večje zvevde. Zato zasluži še tem večjo pozornost ekonomija hiralnice ob Cesti v Mestni log. Pred leti so sezidali velika gospodarska poslopja in stanovanjsko hišo za uslužbence po načrtih znanega arhitekta. Skupina teh poslopij budi pozornost že od daleč; podobna je grajski pristavi, ob blizu pa pročelja gospodarskih poslopij ne izdi-

jajo, da se za njimi skrivajo hlevi, seniki in kašče. Hlevi so urejeni vzorno in uporabljeni so vsi moderni pripomočki za rejo živine. To je nedvomno največja ekonomija v Ljubljani. Ima velika zemljišča za zelenjadne vrtove, njive in travnike. V sosesčini je še ena nekoliko večja ekonomija, vendar manjša od hiralnične; last je ljubljanskega hotelirja. Dandanes bi kazalo, da bi imeli vsi hoteli velike ekonomije, da bi se zalagali sami.

NOVA DELAVSKA STANOVANJSKA KOLONIJA

Nova delavska stanovanjska kolonija mestne občine ob Cesti v Mestni log zasluži tudi pozornost med posebnostmi Mestnega loga. Jeseni so začeli zidati ob cesti, ki drži od Ceste v Mestni log — približno v središču loga — proti Malemu grabnu 25 pritičnih dvodružinskih hiš. Vse hišice so enake in stoje v ravni črti, kakor da so na razstavi. Zidovje je solidno, motijo pa nekoliko lesene, z lepenco krite strehe, tako da bi kdo od daleč hiše zamenjal za barake. V resnici ta poslopja zaslužijo ime »hiše«, čeprav, seveda, nimajo nobenega

razkošja, brez okrasja se in tudi pritlikinji ni toliko kakor v večjih stanovanjih. To so preprosta enosobna stanovanja, brez kleti, shrambe in posebnih podstrešnih prostorov. Zdalj skušajo nekateri še izbrati nizka podstrešja, ki doslej niso bila pristopna, ter bodo vdelali na pročelju vrata, tako da bodo lahko zlezli na podstrešje po lestvi. Vodovodne instalacije v hišah bi podražile delo, zato uporablja po več stanovalec vodovodne pipe, ki so nameščene vzdolž hiš poti. Pač pa imajo stanovanja elektriko. Ob hišah so tudi dovolj veliki zelenjadni vrtovi in stanovalci pridelujejo precej krompirja. Nekateri so se veselili šele nedavno. Prišli so iz Zelene jame in iz gradu.

V novi stanovanjski koloniji je dobilo ceno stanovanja 50 družin. Mestna občina bi torej lahko oddala 300 takšnih stanovanj, toliko prošelj je prispelo.

Nova kolonija še nima svojega imena. Čeprav se hiše vrste ob novi cesti imajo številke ime Ceste v Mestni log. Oda ljudje bodo že iznašli tudi za to kolonijo primerno ime, če bo potrebno.

DNEVNE VESTI

— Odposlanstvo Kr. Akademije v Splitu. Na svoji zadnji seji je Kr. Akademija v Rimu odobrila predlog akademika Gustava Giovannonia, naj se pošlje v Split posebno odposlanstvo z nalogo, da izvede natančno raziskovanje Dioklecianove palače, da po polnoma loči zgodovinsko zgradbo od soseščine in izdela nov regulacijski načrt, ki bo obsegal celotni zgodovinski spomenik. Za člane odposlanstva so bili imenovani akademiki Giovannoni, Marangoni, Maiuri, Piancentini in Paribeni.

— Uvoz celuloznega lesa iz Hrvaške. Na podlagi začasnih trgovskih pogodb med Italijo in Hrvaško, ki je bila sklenjena 26. junija in s katero je določena izmenjava blaga med obema državama za dobo od 1. julija do 30. septembra, bo uvožen iz Hrvaške v Italijo 33.000 ton celuloznega lesa.

— Kinematografska razstava v Benetkah. 30. avgusta ob otvorjenju IX. mednarodne kinematografske razstave v Benetkah, katero priredi mednarodna zbornica za film in ki bo pokazala napredek v kinematografski umetnosti v preteklem letu. Za najboljše filme so določene lepe nagrade, med njimi Mussolinijev pokal za najboljši tuji film in Mussolinijev pokal za najboljši italijanski film.

— Graški otroci v Italiji. Včeraj je prispelo v Trst 160 otrok iz Gradca, ki bodo prebili v obmorski koloniji v Salvoru mesec dni. Na kolodvoru je tržaško prebivalstvo s predstavniki oblasti in nemškega konzulata male goste simpatično pozdravilo.

— Nov župan v Trbovljah. Zupanske posle v Trbovljah je prevzel te dni dr. Sepp Moder. Politični komisar za trboveljski okraj dr. Frohner se je ob predaji zupaniških poslov zahvalil prejšnjemu županu mag. pharm. Francu Paharcu, ki je bil imenovan za župana takoj po prihodu nemških čet v Trbovlje.

— Reorganizacija hrvaških državnih gledališč. V Zagrebu je bilo te dni več posvetovanj prosvetnega ministra doglavljenka dr. Mile Budaka z intendantmi hrvaških narodnih gledališč. Do začetka prihodnje sezone bodo gledališča temeljito reorganizirana. Hrvatska državna gledališča dobe skupno višjo intendanturo, ki bo s širokimi pooblastili vrhovna gledališka instanca.

— Materinska šola v Mariboru. V materinski šoli v Gradcu je bil te dni sestanek krajevnih voditeljev materinskih šol. Udeležila se ga je tudi voditeljica iz Maribora, ki je poročala o delovanju te organizacije na Spodnjem stajerskem, zlasti v Mariboru, kjer začne v kratkem poslati prva materinska šola. Prijav za materinske tečaje je zelo mnogo.

— Spodnja Stajerska v radiu. Te dni je in bo oddajala dunajska radijska postaja med 11. in 11.30 vrsto radijskih poročil iz Spodnje Stajerske. Ta oddaja se je pričela v soboto, ko je bilo v dunajskem radiu predavanje o splavarjih na Dravi. Danes je bilo predavanje o mariborskem muzeju, jutrišnjem bo predavanje o delovanju organizacije »Volkswohlfahrt« na Spodnjem stajerskem, v petek 1. avgusta poročilo o mariborskem gledališču, a v soboto za zaključek pogovor s sestrami negovalkami organizacije »Volkswohlfahrt« v Mariboru.

— Hrvatski socialni ataše v Berlinu. Hrvatska vlada je poslala v Nemčijo po-

sebne socialnega atašea Jakoba Pašića. Dodeljen je hrvatskemu poslanstvu v Berlinu in njegovo delovanje se bo nanašalo na socialne probleme.

— Požar na zagrebškem stadionu. Na stadionu v Maksimiru pri Zagrebu, zgrajenem l. 1934, je nastal te dni velik požar, ki je povzročil približno za en milijon škoda.

— Gornještajerska dekleta v Dravski dolini. Kakor v mnogih drugih krajih Spodnje Stajerske so nastopila dekleta iz Zgornje Stajerske kot pomočnice pri žetvi, otroških vrtilah in solah te dni tudi v Mariboru, Vuhredu in pri Sv. Antonu, kjer so priredila s šolsko mladino svečanosti, obsegaajo petje in igre.

— Tečaj za otroške negovalke v Celju in Ptuj. V Celju in Ptuj sta bila nedavno prirejena po dva tečaja za otroške negovalke, ki jih je posočalo 60 žen in deklet. Razen tega sta bila prirejena v Ptuj dva dobro obiskana zdravstvena tečaja.

— Kaznovan navijalec cen. Mariborski mesar Franc Mohorok je bil zaradi navijanja cen kaznovan na 14 dni zapore in 200 mark denarne globe. Razen tega so mu mesarijo za vedno zaprli. Kaznovan je bil zato, ker je prodajal mesne izdelke tako drago, da je imel 43 % čistejšega dobička. Klobase, ki jih je prodajal, so bile baje vse črvice.

VESELI TEATER

torek 29., sredo 30., četrtek 31. julija
PONOVITEV PROGRAMA
Predprodaja vstopnic v trafikah Sever, Ljubljana, Selenburgova ulica

— Hrvatska akademija znanosti in umetnosti ustanovljena. V Zagrebu je bila te dni ustanovljena Hrvatska akademija znanosti in umetnosti, ker je prenehala obstojati bivša Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti. Že kmalu po sporazumu med Srbi in Hrvatimi so skušali nekateri člani preosnovati bivšo Jugoslovansko akademijo v Hrvatsko narodno. Kar pa takrat ni bilo mogoče se je zgodilo zdaj.

— Pohleven, že nujno potreben dež. Včeraj je bilo ves dan deloma oblačno in ne posebno vroče. Proti večeru se je nebo še bolj pooblačilo. Nismo pa pričakovali, da bo ponoči deževalo, vsaj brez nevihte ne. Po tako hudi vročini, kakor smo jo imeli zadnje dni, so nevihte običajen pojav, pohleven dež pa redka izjema. Ponoči je začelo brez vsakega grmenja rahlo deževati. Kmalu je bolj zašumelo po srehah in pozneje je tudi zagnemelo. Zemlja je pa tako izsušena, da ji ta dež ni dosti zalegal. Zaenkrat je zmolič samo prah in prihrani ljudem škropljenje po vrtovih, dočim se na polju ne pozna mnogo, ker ga je bilo premalo. Deževati bi moralo vsaj vso noč ali ves dan, da bi bila zemlja za silo namočena. Suša se čuti na poljih vedno bolj. Posebej trpi ajda, v kolikor je že vzklila, pa tudi fižol, krompir, detelja itd. Sena so nakosili letos kmetje precej, zato pa ne otave, če v najkrajšem času ne bo izdatnega dežja. Davi zgodaj jutraj je kazalo, da bo že deževalo, in res je začelo okrog 9. zopet deževati. Po-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri!
KINO UNION TELEFON 22-21
Benetke v dobi sijaja, slave in bogastva!
Romantične pustolovščine, ljubavne spletke in intrige!
BENEŠKE SPLETKE
R. Villa, E. de Giorgi, E. Giori, C. Calamai
Obenem predvajamo kratke filme:
»OD SIRTE DO MARMARICE«
KINO MATICA TELEFON 22-41
Izredno lep film globoke vsebine, ki bo marsikomu izvil solze!
ODPUSCANJE
A. Nazzari, L. Gloria, C. Duse
Vsi naši filmi so v celoti opremljeni s slovenskimi napismi.
KINO SLOGA TELEFON 27-30
Sijajna satira na nesposobnost in indiferentnost meščanskega sloja
LUCIFER
Carlo Ninchi, G. Paoletti, E. Giori, L. Nucci, L. Pavese.

nočni dež, čeprav ga je bilo malo, je pa znatno ohladil ozračje. Upajmo, da bo deževalo še toliko, da bo konec suše.

— Dovoljen je sprejem avionskih pošilk za Hrvaško, Crno goro, Grčijo in Turčijo. Za Crno goro se smejo sprejemati samo navadne pismenske pošiljke vseh vrst, ne pa še priporočene.

— Nesreče. Bolnica je sprejela včeraj in davi precej ponesrečenec. Janez Martinčič, 11letni sin posestnika iz Cerknice, je padel z drevesa in si zlomil obe roki. — Janez Sedej, nezaposlen rudar iz St. Vida, 49 let star, je padel s tramvaja in se po bil po obrazu. — Martin Kastelic, 44letni delavec iz Ljubljane, je bil napaden na Cesti dveh cesarjev. Ranjen je na glavi. — Viktor Pirnat, 32letni sluga iz Ljubljane, je padel s kolesa in se po bil po obrazu. — Mirko Zakrajšek, 14letni sin posestnika z Blok, se je igral z najdeno ročno granato, ki je eksplodirala. Ranjen je na roki. — Fr. Klančar, 17letni kleparski pomočnik iz Ljubljane, je padel po stopnicah. Ranjen je na glavi. — Bogomira Pavčič, 7letna hči zidarja in Franja Cerin, 4letna hči posestnika, obe z Dobrunj, sta šli po vasi in na cesti so ju nenadno napadli ciganski psi ter ju močno ogrižli.

Iz Ljubljane

lj— Preuredite napise in table. Rok za preureditev napisov in tabel v smislu navedbe Visokega Komisarja z dne 4. 6. 1941 (Službeni list z dne 7. 6. 1941, št. 3742), poteče dne 31. julija 1941. Zbornica za trgovino in industrijo opozarja vse zainteresirane, da preureditev izvrše v določenem roku, ker zapadejo sicer denarni kazni od L 380.— do L 3.800.—.

lj— »Naš kino« spet redno izhaja. Po dvomesečnem prekidu je te dni začela spet redno izhajati med Ljubljanci dobro znana revija »Naš kino«, in sicer v malo izpremenjeni obliki in s precej izpremenjeno vsebino. »Naš kino« se peča predvsem s filmi, ki so na sporedu v ljubljanskih kinematografih, ter objavlja njihovo vsebino in tudi slike posameznih prizorov iz istih. Poleg tega prinaša »Naš kino« zanimive črtice in razen drobšč v najnovjši številki pa je objavljena tudi nagradna križanka. Urejen je prav skrbno in ima možnost, da se v kratkem razvije v prav prijeten družinski tednik.

lj— Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč, je darovala neimenovana gospa po dr. Otonu Fetiču, odvetniku v Ljubljani, 1000 lir. Najlepša hvala!

lj— Vsi pri javni borzi dela prijavljeni, ki so pripravljani sprejeti ročno delo, stanujoči v Ljubljani in okolici, se pozivajo, da se nemudoma osebno zgledajo v uradu Javne borze dela v Ljubljani zaradi vpisa v osebni imenik.

Rdeči križ poroča

Na proizvedovalni oddelek je prišlo nekaj obvestil o pogrešanih. Svoje naprosamo, da jih dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b:

Fatori Nataša, Horvat Silva, Martinčič Silva, Podbevšek Julci, Simčič Katarina, Tomaz Marija, Zorn Vladimir.

Pošto naj dvignejo v pisarni: Palatov Milica, Golob Nasta, Tržaška c., Janžekovič dr. Janez, Križanke, Kačič-Zinauer Marica, Pečjak Alenčica, Bežigrad, Rojce rodina iz Maribora, Smerdu Rudolf, Zrinjskega 6, Stare Luka, Moste, Špicar Jakob, Šlajmerjev dom, Trpin-Bureš Ivan, Komenskega ulica.

Gg. Planina Franc, Miklošičeva c. 19, Duh Jožefa, Pleteršnikova 11, Tavželj, Jezica naj se zgledajo radi odpreme pismem.

G. Sorn, Tovarniška 4, naj se nujno zgledajo pri proizvedovalnem oddelku (pri blagajniku) radi neke denarne zadeve.

Gospo Rakar Katarino naprosamo, da se zgledajo pri nas, da dvigne dokumente, ki jih je poslal g. župnik iz Bergogne.

Gospod, ki se je pred približno dvema mesecema vrnil iz vojnega ujetništva iz Soluna, se naproša, da se čimprej oglasi v tajništvo proizvedovalne pisarne zavoljo nekih informacij.

Zakladni boni

Ljubljanska sekcija Kraljeve zakladnice (Banca d'Italia) je brezplačno izdala redne zakladne bone, ki so bili v javnosti zelo ugodno sprejeti. Zakladni boni se obrestujejo:

Po 3.25% če zapadejo v enem ali dveh mesecih, po 3.75% če se glase na rok 3 do 4 mesecev, po 4.25% če zapadejo v 5 ali 6 mesecih, po 4.75% če zapadejo v 7 do 9 mesecih, po 5% če se glase na rok od 10 do 12 mesecev. Obresti se kupcem bonov izplačajo naprej takoj ob nakupu.

Komisija za urejanje valutnih sporov je zaključila svoje delo

Ekse. Visoki Komisar je sprejel komisijo, ki jo je imenoval za urejanje sporov, ki so v zvezi s poslednjimi izmenjavami dinarjev, ki so bili v obtoku v Ljubljanski pokrajini in lire. Komisija je že zaključila svoje delo in je podala Visokemu Komisarju poročilo o doseženih rezultatih. Ekse. Graziosi je razpustil komisijo in je naglasil, kako je navede pravilno in pošteno dovršila svoje delo. Izrazil je častno komisije svoje zadovoljstvo z opravljenim poslom.

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 28. julija: Viktor DANASNJE PRIKREDITVE
Kino Matica: Odpuscanje
Kino Sloga: Lucifer
Kino Union: Beneške spletke
Kino Moste: Brez skrivenosti in Poslednji iz St. Cruza
Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« občni zbor ob 20. v društvenih prostorih v šoli na Vrtači
DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Inseriraj v »Slov. Narodu«

MALI OGLASI

AVTO
znamke škoda, skoraj nov, ugodno naprodaj.
Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenskega Naroda« pod šifro »škoda«. 1261

KAUČE

novi modeli po nizkih cenah dobite pri

E. Zakrajšek, tapetništvo Miklošičeva 34

VASI NOVOHOJENSKI
bodo krepki in zdravi, če jim boste nudili zadostno hrano. Polne lojke z močnim mlekom dosežete, če uživate redno med, telo pa krepite s pitjem zdravilne in krepilne AMBROZEVE MEDICE, ki jo dobite pristno le v MEDARNI, Ljubljana, Zidovska ulica št. 6. 39 T

KROMPIR prvovrstno italijansko novo blago po L 140.— za 100 kg prodaja trvdka A. VOLK, Ljubljana, Resljeva 24 (telefon 24-49) Večje količine dostavimo na dom!

ZAHVALA

Vsakemu in vsem, ki so mi ob smrti mojega ljubljene soproga

dr. Roberta Tomšiča

višjega finančnega svetnika v pok. izrazili sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti, prisrčna hvala!

Ljubljana, 28. julija 1941.

ZALUJOCA SOPROGA

Peru in Ekvador ustavila sovražnosti

Buenos Aires, 28. jul. d. Kakor poročajo iz ekvadorske prestolnice de Quito je bil tamkaj sinoči objavljen službeni komunique, v katerem vlada ekvadorske republike sporoča, da je bila po pristanku ekvadorske vlade na argentinski posredovalni predlog za ustavev sovražnosti sestavljena posebna mešana komisija, ki je določila, da se sovražnosti na meji med republikama Ekvadorjem in Perujem ustavijo danes ob 18. uri lokalnega časa.

Vročinski val v Ameriki

New York, 28. jul. d. Vse države ameriškega srednjega zapada, kakor tudi področje vzhodno od New Yorka je zadnje dni zajel silovit vročinski val. Na vseh teh področjih so bile zabeležene temperature okrog 40° C. V Brewsterju v državi New York je po obdobju silne vročine včeraj izbruhnil strahovit vihar z grmenjem in nalivi. Na koncu pa se je ozračje nenavadno ohladilo in so se padavine spreminile v sneg.

Zbiranje tkaninskih odpadkov v Nemčiji

Berlin, 28. jul. d. Vsi današnji nemški listi objavljajo poziv, naj vsak nemški državljan sodeluje pri akciji za zbiranje odpadkov tkanin. Da bi ta zbiralna akcija čim bolj uspela, je bil rok zanj določen od 28. julija do 23. avgusta. Poziv pravi med drugim:

V svoji odločilni vojni za svobodo naroda je nemško ljudstvo pristopilo k odločilni borbi. Gre za to, da se sedaj zmaga dokončno!

K temu pozivu pripominjajo nemški listi, da gre zgolj za preventivni ukrep, da pa nikakor ni mogoče govoriti o tem, da bi vladalo v Nemčiji kako pomankanje tkanin. Namen zbiralne akcije je edino to, da se ustvari primerna rezerva.

Omejitev za žide v bolgarskih šolah

Sofija, 28. jul. d. Bolgarsko ministrstvo za ljudsko prosveto je v skladu s protizidovskim zakonom, ki se imenuje tudi »zakon za zaščito naroda«, podpisalo odlok, ki določa, da se v bodoče židom ne dovoli več pristop v bolgarska vseučilišča, kakor tudi ne v srednje in strokovne šole, razen v primeru, da bodo v njih prosti posamezna mesta, na katera ne bodo reflektirali bolgarski kandidati. Določa se tudi odstotek židov, ki se smejo udeleževati v svobodnih poklicih ter v trgovskih in industrijskih podjetjih.

Filov in Popov pri kralju Borisu

Sofija, 28. jul. d. Kralj Boris je sprejel v avdienco ministrskega predsednika Filova in zunanjega ministra Popova, ki sta kralju poročala o svojem obisku v Rimu. Pozneje je sprejel kralj nemškega poslanika Weckerla, ki se je pravkar vrnil iz Nemčije.

Serijski letalski nesreči v Ameriki

New York, 28. jul. d. Kakor poročajo iz Daytona v državi Ohio, je včeraj prišlo v okolici tega mesta do štirih velikih letalskih nesreč. Najprvo sta se zrušila v okolici Daytona na zemljo dva velika bombnika vrste Hudson, ki sta bila na poletu proti Veliki Britaniji. Na to je treščilo v neko žitno polje ameriško kurirsko letalo, prav tako bombnik velikega tipa. Četrto letalo se je vnelo v zraku ter je goreče treščilo na zemljo. To je bilo veliko vojaško transportno letalo za prevažanje čet. Komandant ameriškega vojaškega letališča v Pattersonu Estabrook je k tem zaporednim katastrofam izjavil, da gre pač za serijo koincidenčnih nesreč, kakršne so znane že tudi iz drugih krajev in ob drugih prilikah. Po njegovem mnenju pa je prišlo do posameznih nesreč očitno iz povsem različnih vzrokov, kakor se lahko sklepa iz načina, kako so se letala ponesrečila, kar po njegovem mnenju izključuje tudi najmanjšo možnost, da bi ozadje utegnilo biti v sabotažnih akcijah.

Vojna psihoza v Ameriki

New York, 28. jul. d. Zelo značilno za siloviti propagandni pritisk, ki ga ameriška vojna stranka izvaja na ameriško javnost, je dejstvo, da so pričeli nekateri newyorški muzeji že organizirati varna zakladnišča, v katera naj bi se spravili umetniški zakladi teh muzejev za primer letalskih napadov na New York. Kakor poroča smotnja »New York Herald Tribune«, bo nekaj newyorških muzejev v pri-

meru vojne spravilo svoje dragocenosti nekam na deželo, dočim bo večina muzejskega inventarja spravljena po trdnih zakladniščinah v New Yorku. Za nepotrebna razmatrivanja so pač najbolj značilna za naraščajočo vojno psihozo v Zedinjenih državah.

Izgube angleškega letalstva

Berlin, 28. julija. s. Kakor poroča »Mon-tag«, je angleško letalstvo izgubilo od dneva, ko je pričelo tako zvano ofenzivo, to je od 22. junija 649 letal. 300 letal je bilo zbitih v borbah, 228 letal je sestrelilo protiletalsko topništvo, 121 letal pa nočni lovci.

Španski letalci prispeli v Berlin

Berlin, 28. jul. s. Včeraj zvečer je dospela v Berlin eskadrila letalcev, ki pripadajo španski »modri diviziji« kateri poveljuje major Sallas. V eskadrili so oficirji španskega letalstva, ki so se posebno izkazali v državljanski vojni. Major Sallas je najzmagovitejši lovski pilot španskega letalstva.

Odhod ameriškega konzularnega osebja iz Italije in Nemčije

Lizbona, 28. jul. d. Včeraj je iz lizbonske luke odplul proti New Yorku ameriški parnik »West Point«, ki ima na krovu 650 potnikov, med njimi 320 uradnikov ameriških diplomatskih in konzularnih zastop-

stev, ki se vračajo iz Italije in Nemčije v Ameriko. Manjše število ameriškega konzularnega uradništva pa ni odpravilo s tem transportom, kjer bo po novih dispozicijah to uradništvo nameščeno baje po raznih ameriških konzulatih na Irskem, v Veliki Britaniji, Švici, Španiji ter v severni Afriki.

Velik požar v Sevilji

V Sevilji je nastal oni dan požar v tovarni steklenic. Požar se je razširil na bližnjo hiralnico in v nevarnosti je bil ves mestni okraj. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Seville same in Cadiza, pomagalo jim je pa tudi vojaštvo in civilno prebivalstvo. Z združenimi močmi so ogenj v petih urah pogasili. Koliko znana škoda, še ni znano. Razen tovarniškega poslopja, hiralnice in stanovanjskih hiš, je bila uničena tudi zgodovinska Godoyška palača iz dobe španskega kralja Karla IV.

Dražba umetnin

V dunajskem Dorotheu je bila nedavno dražba umetnin. Prodani sta bili dve Bruegelovi sliki »Alegorija plodnosti« in »Strije časi« po 16.000 mark, »Zimski dan ob Holandskem kanalu«, delo Arenta Arentze Cavela, je bilo prodano za 10.000 mark, slika »Stare kmetice pri oknu«, delo Adriana van Ostade, za 9.000 mark. Visoke cene je dosegel zopet Eduard Grütznar, ki je bilo nekaj njegovih slik nedavno v Berlinu prodanih po rekordnih cenah. Njegov Falstaff je bil v Dorotheu prodan za 12.000 mark.

Lahkoatletska prireditev SK Ilirije

je pokazala, da imamo med mladino zelo dober naraščaj in da sta med starejšimi inž. Stepišnik in Košir v svojih disciplinah brez tekmece

Ljubljana, 28. julija. V vrsti letošnjih »domačih« lahkoatletskih prireditev je bilo v soboto že peto srečanje — tokrat za izpremembo pod vodstvom SK Ilirije. Kljub »domačnosti« pa je bila sobotna prireditev, ki se je vršila na letnem telovadišču v Tivoliju, med najuspešnejšimi te sezone v vsakem pogledu, čeprav je na borbenost tekmovalcev priskala skoraj neznošna sopolica sedanjih pasjih dni.

Prireditelj je združil na skupni spored tekmovalne točke za juniorje in seniorje in to tako, da je dal lahkoatletskemu naraščaju glavno besedo. Kakor je potek tekmovanja pokazal, je bila to zelo posrečena zamisel. Po rezultatih, vsemi in številu smo mogli ugotoviti, da so juniorji neumorno na delu, da naglo napredujejo in celo v nekaterih disciplinah oglašajo že seniorje. Razveseljivo pa je tudi število tekmovalcev, ki je vedno večje. Tudi seniorske discipline, ki jih je bilo samo pet, juniorskih pa devet, so bile razmeroma dobro zasedene, rezultati povoljni, nekateri celo prav dobri in odlični.

Tekmovanja so se udeležili vsi trije ljubljanski klubi, ki gojijo lahko atletiko: poleg prireditelja še Planina in Hermes, nekaj tekmovalcev se ni hotelo priznati k nobenemu klubu, eden pa je zastopal novomeškega »Elana«. Najštevilnejši in najbolj izenačeni sta bili ekipi Planine in Ilirije.

Za prireditelja je bila dobro organizirana in so se discipline vrstile naglo in po sporedu, določenem v naprej, ni bila najboljša posečena, tudi če vzamemo za merilo naše običajne prilike. Med občinstvom je prevladovala mladina, opazili pa smo tudi nekaj znanih naših sportnih delavcev. Visoki Komisarjat in CONI pa je zastopal g. Boratti, ki je v vidnim zanimanjem sledil poteku tekmovanja ter izrazil svoje zadovoljstvo z doseženimi uspehi. Tehnični rezultati prireditve so kakor rečeno izredno zadovoljivi. Med

TEKI

Ki so obsegali šest točk sporeda, so bile v nekaterih disciplinah zlasti zelo lepe in nate borbne. Doseženi časi kažejo viden napredek in največje upe za bodočnost.

V teku na 60 m z zaprekami za juniorje sta nastopila samo dva tekmovalca. Zmagovalček čas je prav dober. Vrstni red na cilju je bil: 1. Jager (Ilirija) 9,4, 2. Gole (Planina) pa je bil diskvalificiran.

V teku na 100 m za juniorje sta bila potrebna dva izločilna predteka. Časa obeh zmagovalcev predtekov Bratož in Zupančič sta dala slutiti, da se bo za zmago v odločilnem teku med njima razvila zgrajena borba. Bilo je res tako, vendar je neoporečno oeno pokvaril starter, ki je dovolil nepravilen start. Ure sodniškega zbora so ugotovile naslednje uspehe na cilju: 1. Bratož (PI) 11,6, 2. Zupančič (PI) 11,8, 3. Tavzes (II) 12, 4. Mravljec (Her) 12,2, 5. Mencinger (II) 12,3 in 6. Urbanc (Her) 12,4.

V teku 300 m za juniorje so nastopili trije Ilirijani in en član Planine. Desetinske sekunde je odločila prvo mesto. 1. Gole (PI) 40 sek, 2. Krenčič (II) 40,1, 3. Novak (II) 40,9 in 4. Mramor (II) 41,8.

Tek na 1000 m za juniorje je bil popolna domena članov Planine. Edini Ilirijan je bil zaradi prestopa proge diskvalificiran. Zmagal je sigurno Sečed s časom 2,54, 2. Zupan 2,54 in 3. Krasinc 3,04,4.

Tek na 1500 m za seniorje je bil v skupni tekov edina točka za seniorje. Nastopilo je 6 tekmovalcev in je sigurno zmagal favorit Košir. Njegov čas je sicer dober, vendar bi ob primerni konkurenci tekel gotovo izpod 3 minut. Za presenečenje je poskrbel Oberšek, ki je potisnil na tretje mesto Klena. Uspehi v številkah so bili: 1. Košir (PI) 4,08, 2. Oberšek (II) 4,18, 3. Klen (PI) 4,20, 4. Magušar (II) 4,23, 4. Glonar (II) in 6. Kocutar (PI).

Za stafeto 4x100 za juniorje je vsak sodelujoč klubov prijavil po eno moštvo, ki so se kar ogorečeno spopadla za zmago. Odločila je razlika desetinke sekunde in je čas prav dober. Ko bo predaja palice še boljše uvečšana, bodo časi odlični. Zmagala je stafeta Planine (Gole, Mravljec, Nabernik, Bratož) s časom 47,8, 2. Ilirija (Tavzes, Prindič, Mencinger, Jager) 47,9 in 3. Hermes 55,7.

METI

so bili na sporedu samo štirje: kroglo in kladivo so metali seniorji, kopje in disk pa juniorji. Med vsemi uspehi je pač najbolj viden oni inž. Stepišnika, ki je na večeršnjem mitingu po dolgem času in po srečno prebranih neprilikah startar letos prvič ter postavil v metu kladiva znamko vredno njegovih sposobnosti. Še nekaj tre-

ninga pa se bo približal lanešnim uspehom. Rezultati v ostalih disciplinah so povprečni. Zmagovali so takole:

Met kladiva za seniorje: 1. Inž. Stepišnik (II) 51,37 m, 2. Skaza (II) 36,21 in 3. Zupančič (II) 34,39 m.

Met krogle za seniorje: 1. Zupančič (II) 12,34, 2. Inž. Stepišnik (II) 11,73, 3. Pribošek (II) 11,54, 4. Merala (PI) 11,46, 5. Jeglič (PI), 6. Skaza (II) in 7. Segar (II).

Met diska za juniorje: 1. Vihar (II) 35,39 m, 2. Rus (PI) 34,29, in 3. Košir (PI) 32,21.

Met kopja za juniorje: 1. Milanović (II) 42,45, 2. Košir (II) 41,66, 3. Vihar (II) 41,05, 4. Urbančič (PI) 39,37, 5. Lubej (Her) in 6. Jakop (PI).

SKOKI

so bili na sporedu tudi štirje, s palico in v daljino za seniorje in v daljino in v višino za juniorje. V skoku v daljino so juniorji

pripravili seniorjem neprijetno presenečenje, ko sta kar dva postavila boljše rezultate kot prvi senior. Lep pa je zlasti uspeh Milanovića v skoku v višino. 1,80 je pri nas že znamenka, ki nekaj velja. Tudi Čuček obeta, da se bo sčasoma uvrstil med našo skakalno elito. Uspehi so bili naslednji:

Skok v višino za juniorje: 1. Milanović (II) 1,80, 2. Čuček (Her) 1,70, 3. Doganec (PI) 1,60 in 4. Dolgan (Her) 1,60 m.

Skok v daljino za juniorje: 1. Bratož (PI) 6,30, 2. Nabernik (PI) 6,28, 3. Jager (II) 5,80, 4. Tavzes (II) 5,50 in 5. Doganec (PI).

Skok v daljino za seniorje: 1. Lončarčič (PI) 6,27, 2. Bačnik (PI) 6,17, 3. in 4. Polak in Račič (oba Hermes) 6,07, 5. Krainer (PI) 5,78, 6. Branislav (II) 5,74.

Skok s palico za seniorje: 1. Segar (II) 3,20, 2. Pribošek (II) 3,20, 3. Lubej (Her) 2,90, 4. Milanović (II) in 5. Glavič (Her).

Horoskop za tekoči teden

Od 28. julija do 3. avgusta 1941 — Tranziti planetov s solncem ob rojstvu

Ljubljana, 28. julija.

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju: Rojeni v januarju in po 10. februarju so pod vplivom hude kritičnih aspektov, ki prinašajo hude zmešnjave. Rojeni med 1. in 10. februarjem lahko napredujejo s pomočjo naklonjenega jim Marsa.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem v Ribah: za prvo in drugo tretjino kažejo neharmonične konstelacije na močnejše finančne in v družabnem življenju.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom v Ovnju: Rojeni v srednji tretjini utegnejo nenadoma oboleti in storiti prenapljena dejanja. Dobro pa kaže za denar in protekcijo.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem v Biku: samo za rojene v drugi tretjini kaže dobro, obetajo se jim uspehi in kupčijah in v zvezi s pismi. Ostali so pod kritičnimi vplivi kakor rojeni v Vodnarju.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojkah: Rojenim v prvi tretjini utegne povzročiti neveselosti v družabnem življenju nenaklonjena Venera — druge konstelacije povsem dvigajo energijo, vendar je zmernost in brzdjenje na mestu.

Rojeni med 22. junijem in 23. julijem v Raku: Dva močna planeta sta posebno naklonjena rojenim v zadnji tretjini, posebno onim v tehničnih poklicih.

Rojeni med 24. julijem in 23. avgustom v Levu: Za ta teden velja za rojene v Levu skoraj natančno tako kakor za rojene

v Vodnarju. V splošnem torej kritičen teden.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Rojeni v prvi tretjini je Venera naklonjena, kar obeta srečo v ljubavi in v družbi. Rojeni v drugi tretjini bodo imeli smolo v zvezi z denarjem in službenimi odnosi.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnici: Rojeni v sredini znamenja bodo imeli razburljiv in nepričakovanih naključij poln teden. Nevarnost za zdravje. Rojeni v prvi tretjini lahko računajo na zboljšanje zaradi naklonjenosti dveh planetov.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom v Skorpionu: Kritičen teden za rojene v prvi in zadnji tretjini, kakor pri Vodnarjevcih. Uspehi v zvezi s pismi in v kupčijah pa se obetajo rojenim v drugi tretjini.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: Kritičen teden v ljubzenskih in družabnih zadevah za rojene v prvi tretjini znamenja. Vse bo pa šlo po sreči v vsakdanjih zadevah za rojene v prvi tretjini in v zadnji tretjini.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: Ugoden teden za ljubzenske in družabne zadeve za rojene v prvi tretjini. Opozicija Merkurja pa kaže na neuspehe v trgovskih poslih za vse, ki so rojeni v drugi tretjini znamenja.

B. K.

Register prebivalstva Ljubljanske pokrajine

Kakšne dolžnosti bodo morali izpolniti državljani, da bo register pravilno vođen

Z naredbo, ki bo pravkar objavljena, je bila odredjena uvedba registra prebivalstva v vseh občinah pokrajine.

V nadaljnjem so našete dolžnosti državljanov, da bi se omogočilo pravilno vodenje tega registra:

1. Spremembe stalnega bivališča.

Kdor koli se preseli v občino iz druge občine te pokrajine ali iz druge pokrajine Kraljevine ali inozemstva, z namenom da se tam stalno naseli, mora to najaviti občinskemu anagrafičnemu (prijavnemu) uradu najpozneje v 10 dneh po preselitvi.

Prav tako se mora odjaviti pred svojim odtokom pri istem uradu, kdor se izseli v drugo občino te pokrajine ali v drugo pokrajino Kraljevine ali v inozemstvo z namenom, da se tam stalno naseli.

Enake prijave morajo vložiti družinski poglavarji za člane svoje družine in poglavarji zajednic za osebe in stalne člane zajednice.

2. Spremembe v sestavi družine ali zajednice.

Vsak poglavar družine ali zajednice mora v 10 dneh prijaviti občinskemu anagrafičnemu (prijavnemu) uradu vsako spremembo v številu članstva družine odnosno v številu stalnih članov zajednice, če te spremembe niso posledica porok, rojstev ali smrti.

Enake prijave, kakor družinski poglavarji (na isti način in v istih rokih kakor

ti), morajo napraviti tudi uprave, uradi in javne ustanove (civilne in vojaške), tudi take z avtonomno ureditvijo, ter javne in privatne ustanove, ki so podvržene državnemu skrbstvu, nadzorstvu in pregledu, čijih vzdrževanje podpira država s trajnimi prispevki, kolikor se tičejo spremembe stalnega bivališča njihovih nameščenec.

3. Sprememba stanovanja.

Kdor se preseli iz ene hiše v drugo v isti občini, ali iz enega stanovanja iste hiše v drugo, mora to naznaniti občinskemu anagrafičnemu (prijavnemu) uradu najdlje v 10 dneh po preselitvi.

Neodvisno od te prijave mora oni, ki iz katerega koli naslova upravlja hišo ali stanovanjske prostore, v teku 10 dni od preselitve prijaviti anagrafičnemu (prijavnemu) uradu vse spremembe stanovanj. V primeru pa, da se stanovalec izseli v drugo občino, je treba označiti tudi ime te občine.

4. Prijava začasnih prebivalcev.

Kdor biva začasno v neki občini, se mora po trimesečnem bivanju javiti anagrafičnemu (prijavnemu) uradu in izjaviti, ali je njegovo bivanje v občini v resnici le začasno.

Vsak družinski poglavar, pri katerem bivajo osebe, ki niso stalno pri njem na stanovanju, mora po preteku treh mesecev, odkar te osebe pri njem stanujejo, prijaviti ime in priimek teh oseb ter poklic in kraj, iz katerega so prišle.

Italijanski vojaki odhajajo na vzhodno bojišče

Te prijave je treba oddati v 10 dneh po preteku treh mesecev.

Isto prijavo morajo podati v istem roku poglavarji zajednic za svoje začasne goste.

5. Kazenske določbe proti kršilecem.

Kdor se brani podati katero imenovan prijav ali se ne odzove povabilu na občinski anagrafični (prijavni) urad, ali pa odklanja odgovor na stavljena vprašanja

glede seznama prebivalstva, zapade globi od 100 do 500 lir v smislu določbe čl. 27 gori omenjene naredbe.

Za eventualna pojasnila se državljanji lahko obrnejo na občinski anagrafični (prijavni) urad.

Ljubljana, 26. julija 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Graziosi.

10.000 let staro steblo vrtnice

Sredi 16. stoletja so poznali samo osem vrst vrtnic

V čudskih grobovih v Altajskem pogorju so našli kovance iz dobe pred 7.000 leti s podobo vrtnice. Iz tega lahko sklepamo, da je igrala vrtnica že davno prej vlogo priljubljene cvetice. Ogromen razvoj, ki ga vidimo zdaj v tisočletih vrstah vrtnic, je pa nastal šele v zadnjih stoletjih. Se sredi 16. stoletja je poznal marljiv zbiralca Laurentius Scholz samo osem vrst vrtnic. Stari Egipčani očividno vrtnic sploh niso poznali. V Rim so prišle iz Grčije. Od tistega časa se množe pritožbe govnarikov in pesnikov, da je rodovitna zemlja zasajena z vrtnicami, da ljudstvo gladuje, da pa mogočni gospodje jemljejo kmetom zemljo, da zadostje svojemu pretrani potrebi po vrtnicah.

Pripovedujejo, da je Nero na neki gostiji potrošil 4.000.000 sestrecij za rožne listke, ki so deževali na goste. Gostje so gazili do kolen rožne listke in z listki lilij so bile celo napolnjene blazinice. Na neki drugi gostiji, ki jo je priredil Helioabal, se je baje zadržalo več gostov, ki se niso mogli pravočasno izmahniti iz dežja rožnih

listkov. Seneca pripoveduje, da so vrtnice in lilije dovažali ne samo iz severne Afrike, — po cele ladje iz Egipta in Nove Kartage, — temveč da so jih tudi umetno gojili v gredeh. Tako je nastalo trgovsko vrtnarstvo.

V preteklem stoletju je izšla prva pobuda za širokopotezno gojitev vrtnic od cesarice Josefine, ki je imela na svojem vrtu v Malmaisonu zbirko vseh znanih vrst vrtnic. Francoski kmetje okrog Canne in Antibesa so posekali nove olivne gaje in jeli gojiti vrtnice. Agentje so potovali po vsej Evropi in iskali nove vrste vrtnic. Tako so prišle leta 1809 iz Kitajske v Anglijo prve čajne vrtnice. Zaradi njihovega karakterističnega vonja so se mnogi navduševali za nje, čeprav njihovi zelenkasti listi niso posebej lepi. Poskusi z njihovimi križanji se v začetku niso posrečili. Vrtnici sicer pravijo »kraljica vseh rož«, toda ona ne vlada nepretrgoma. Večkrat jo moda pahne s prestola in posadi nanj drugo cvetlico.

Zbirka

finskih narodnih pesmi

Pod uredništvom prof. Väino Salminen-a bo te dni dovršeno delo, posvečeno ogromni zbirki finskega narodnega pesništva. Zbirka se opira v bistvu na delo, ki so ga opravili na tem polju v 19. stoletju znani finski učenjaki Porthan, Topelius in Lönnrot. Ti moške so zbrali ljudske balade ter ljubavne in druge pesmi. Zbirka, ki bo v kratkem zaključena in izdana, nima menda po svojem obsegu primere v svetovni literaturi. Obsega namreč 32 zvezkov, v katerih je 25.000 strani in 1.350.000 stihov, najlepših, kar jih je ustvarila finska ljudska poezija.

Prenosi pred 50 leti

Prenosi iz gledališča, ki jih je radio uvedel šele v zadnjih 20 letih, so imeli svojo premiero že pred 50 leti. Na električni razstavi v Parizu leta 1881. so prenašali drugo dejanje Gounodove opere »Faust«. Takrat je bila to velika in razumljiva senzacija, o kateri so vsi listi obširno poročali ter opisovali vtise ob poslušanju. Prenos so lahko poslušali samo povabljeni gostje, ki so se vrstili pri dveh slušalkah. Kot zelo drzna se je takrat iz-

ražala misel, da pride čas, ko bo lahko vsakdo poslušal take prenose. In ta čas je napočil prej, nego so domnevali pred 50 leti največji optimisti.

Eberhard Klaass padel

Takoj prvi dan vojne proti Sovjetski Rusiji je padel na bojišču nemški pisatelj in pesnik Eberhard Klaass, ki je bil že kot študent na univerzi vnet pristaša nacionalnosoocialističnega pokreta med visokim nacionalnosoocialističnim bojni liriki, ki je izšla v založništvu Hirtha v Breslau. V kratkem pa izide v Stalingovem založništvu njegova knjiga »Moje pod črtno prapor«. Njegova doktorska disertacija »Opisovanje smrti v srednjeveškem epu« je vzbudila svoj čas veliko zanimanje.

Razstava saških umetnin

Letošnja velika drezdenska razstava je bila odprta v razstavnih dvoranah Zveze saških umetnikov na Brühllovi terasi v Dresdenu. Razstava obsega okrog 300 del slikarjev, kiparjev in grafikov ter podaja pregled ustvarjanja v Dresdenu živih umetnikov. Odprta bo do začetka oktobra.

Tit A. Spagnol:

IZDAJALSKA PUNČKA

Roman

— Ne, ne mislim na predsodke, otroka moja... Nekaj drugega je. Vidim, da si nista na jasnem glede svojega položaja. Stvar je namreč tale: Mi vsi smo prepričani, da je gospodična Ida nedolžna. Lepo in dobro. Oblasti pa mislijo drugače. Ne trdim, da jo smatrajo za morilko, vendar je pa osumljena tako, da so jo aretirali. Kaj moremo torej storiti, če ji hočemo pomagati? Toj je vendar jasno. Poskusiti moramo pokazati, da celo dokazati, da je ta sum brez vsake podlage.

— Res je! — je vzkliknil Luigi. To moramo pokazati!

— Da, dragi moj, ti pozabljaš ali pa ne veš, da lahko pade sum tudi na druge, in da so ti ti bližji kakor gospodična Solveni. Ali veš koga mislim?

— Strica Piera in Carla?

— Da, ta dva mislim.

— Toda mi smo trdno prepričani, da sta tudi ta dva nedolžna.

— Seveda! In prav je, da tako mislite. To pa mi ovira, da bi nekateri indici govorili proti njima. Zdjaj pa pomisli. Če spraviš v kočljiv položaj svojega strica ali svojega nečaka s poskusom dokazati, da je gospodična Ida nedolžna, kar bog varuj da bi se zgodilo, kaj bi rekel potem? — Dolg molk

je sledil tem besedam strica Poldo. Oh, to ni mogoče, je odgovoril Luigi čez nekaj časa odločno. — Pa tudi, če bi bilo tako, bi se ne dalo nič storiti. Tu je samo ena pot.

— Ne, dragi moj, razumem te in pohvaliti moram tvoja čustva. Sta pa dve poti, ena je tista, ki jo vidiš ti, drugo ti pa hočem pokazati, če se boš držal mojega nasveta, da se sploh ne boš brigal za to. Prepusti to drugim.

— Še na misel mi ne pride, stric Poldo. Kako zelo bi morala obžalovati, če bi prepuslila to drugim, in če...

— Tudi ne, če bi bil eden teh drugih jaz?

— Mladi Da Camino je bil precej trmast, in za ta svarila se ni prav nič zmenil. Sestra mu je pritrjevala.

— To pomeni torej, da hočemo delati skupaj, — je dejal stric končno. Tako je! Kako naj začnemo?

— Malo zdrave pameti in dobro premisliti, vse to, če je mogoče. To je najboljša metoda. Poslušajte me torej! Imam idejo. Ne vem koliko je vredna, vem pa, da je edina, ki sem jo mogel najti, če ne računam domnev, izraženih doslej.

Bilo je že pozno, ko je vstal stric iz svojega naslanjaja in zaključil tako naše vojno posvetovanje, na katerem je bil dal vsakomur izmed nas posebno nalogo, ni nam pa zaupal, v čem je prav za prav osnovna misel njegove ideje, ki prav za prav ni bila nič drugega kakor navadna hipoteza in ki je potrebovala še dokaze.

Toda, morda bi bilo treba pripisati to naši mladosti, ali pa našemu trdnemu upanju. — Luigi,

Isabella in jaz smo bili že kar prepričani o zmagi. Stric je odšel k počitku, jaz sem pa spremljal Luigia in Isabello do vrat v parku, kjer smo ostali skupaj še dobro uro, da smo si medsebojno zagotovili, da je po stricu Poldu predlagana pot prava, če hočemo dokazati nedolžnost naše drage aretiranke.

XIII.

Naslednjega dne sem si zopet izposodil od koadjutorja motocikel in dal mi je za ldo nekaj knjig. Tako sem se odpeljal v Vittorio. Stric Poldo je pa ta čas kakor slučajno srečal mlado Isabello Da Camino, ko se je vračala s pokopališča. Kramljal je z njo in zavil mimogrede v vilo.

Bilo je že zgodaj in popil je skodelico kave, ta čas ko je komtesa zajtrkovala, kajti tudi ona je bila odšla zelo zgodaj in brez zajtrka z doma. Kmalu je prišel v sobo tudi Isabellin brat. Pogovor se je sukal okrog zločina.

— Čujte Lorenzo, — je dejal stric Poldo naenkrat staremu hišniku, ki je bil prinesel zajtrk. — Saj vsak večer zaklenete vežna vrata, kaj ne?

— Seveda, monsignore! Zakaj pa sprašujete to?

— je vprašal hišnik in stopil spoštljivo bliže.

— Torej ste usodnega večera tudi zaklenili vrata, vodeča s hodnika v pritličju na vrt?

— Seveda.

— Kako pa? Na verigo?

— Ne, s ključem. Če zaklenem vrata, potegnem ključ vedno iz ključavnice in ga obesim na ključko, pribito v ta namen nad vrati.

— Aha! In povejte mi še: ali ste odšli takrat po nas skozi tale vrata?

— Ne, monsignore! Prišel sem po stopnišču za služinčad na notranje dvorišče, kajti najprej sem zbudil šoferja, ki spi nad garažo, potem sem pa šel okrog hiše, ne da bi se vrnil v njo. Odhitel sem takoj k vam.

— Kdo je pa odprl vežna vrata, skozi katera sem prišel s svojim nečakom?

— Komornica uboge grofice!

Pozneje je vam grof Piero naročil poklicati gospoda Stornea? Katero pot ste ubrali?

— Odšel sem skozi vrata na hodniku. Čudil sem se, da so bila odprta, ko sem pa našel pozneje v parku grofa Silvia, sem takoj vedel, da jih je odprl on.

— Razumem.

— Toda monsignore, zdaj ko ste me privedli na to misel... čudno...

— Kaj pa?

— Ključa ni bilo v ključavnici, čeprav so bila vrata odprta, je visel na ključki, kamor sem ga bil obesil nekaj ur prej.

Stricu so se zaiskrile oči.

— Ali veste to dobro?